

ÅRSRAPPORT 2011

ET GODT ÅR FOR AVINOR

KONSERNISJEF DAG FALK-PETERSEN

2011 har vært et godt år for Avinor. Passasjertrafikken økte med 10 prosent til over 44 millioner reisende til og fra våre lufthavner. Avinors lufthavner er også blant de beste i Europa på punktlighet og regularitet. Flightstat.com kåret Oslo Lufthavn Gardermoen til den mest punktligste av de store europeiske lufthavnene.

Avinor har ikke vært involvert i ulykker i 2011. Den gode statistikk-en er resultatet av et kontinuerlig og godt samarbeid mellom Avinor, luftfartsmyndigheter og flyselskapene. Dette arbeidet fortsetter med uforminsket styrke.

De samlede driftsinntektene gikk opp med nærmere 10 prosent. Avinor skal lånefinansiere store investeringsprosjekter som de nye terminalene på Oslo Lufthavn Gardermoen og Bergen lufthavn, Flesland. Disse konjunkturfølsomme investeringene gjør Avinor i en tid da det gjennomføres omfattende og smertefulle sparetiltak i mange land. Innen luftfarten ser vi eksempler på at europeiske flyselskap går konkurs. Det er signaler vi ikke kan ignorere. Derfor fortsetter arbeidet med å effektivisere vår egen virksomhet for fullt.

Avinors flysikringsdivisjon er i gang med å tilpasse seg et nytt europeisk luftromsregime. I 2011 inngikk Norge en avtale med Finland, Estland og Latvia om å opprette en fellesluftromsblokk - NEFAB (North European Airspace Block) - som skal gi en mer effektiv bruk av luftrommet for flyselskapene. Samtidig utredes ulike alternativer for Flysikringsdivisjonens framtidige organisasjonstilknytning til Avinor. Vår ambisjon er at

Avinor skal være en ledende leverandør av flysikringstjenester i Nord-Europa i årene framover.

I 2011 la Avinor og en samlet luftfartsbransje fram rapport nummer to om «En bærekraftig og samfunnsnyttig luftfart». Den første kom i 2008. Rapporten beskriver en rekke offensive tiltak for å redusere negativ miljøpåvirkning fra norsk luftfart. Høsten 2011 satte Avinor også i gang et eget utredningsprosjekt, der vi sammen med flyselskapene skal kartlegge muligheten for å produsere biodrivstoff til bruk i luftfarten. Også i 2011 ble Norge rammet av et vulkanutbrudd fra Island. Men gjennom et forbedret regelverk og bruk av nasjonal kompetanse, både innenfor meteorologi, luftforskning og flysikring, ble flytrafikken her til lands knapt påvirket. Dette var et stort framsteg fra 2010, da vulkansk aske fra Island lammet flytrafikken, og medførte store tap både for flyselskapene og samfunnet.

Det har i 2011 vært lagt ned et omfattende arbeid i forbindelse med Nasjonal transportplan 2014-2023. Transportetatens og Avinors forslag, som blant annet inneholder anbefalinger til endringer av lufthavnstrukturen og kapasitetsøkning, ble overlevert Samferdselsdepartementet i februar 2012 og skal opp til behandling i Stortinget i 2013. Resultatet fra Stortingets vedtak til NTP blir viktig for Avinor.

Gjennom et høyt sikkerhetsfokus, god drift og store investeringer i vedlikehold og ny infrastruktur ivaretar Avinor sitt oppdrag på en god måte.

STYRET I AVINOR

Dag Falk-Petersen
(konsernsjef)

Dag Hårstad

Kristin Vangdal
(styrets nestleder)

Grete Ovnerud

Oddbjørg A. Starrfelt

Christian Berge

Ole Mørkved Rinnan
(styrets leder)

Helge Løbergslø

Heide Anette Sørum

Ola H. Strand

Eli Skrøvset

STYRETS BERETNING

(FJORÅRETS TALL STÅR I PARENTES)

Hovedpunkter i 2011

Avinor opplevde en stor vekst i trafikken på sine lufthavner i fjor. Antall passasjerer økte med 10,4 prosent til 44,3 millioner passasjerer. Totalt ble det foretatt 794 000 avganger / landinger ved Avinors lufthavner, en økning på 3,8 prosent. I tillegg ble det gjennomført 43 952 gjennomflygninger av norsk luftrom, en økning på 11,6 prosent.

Avinor er fortsatt blant de beste i Europa innen regularitet og punktlighet. Flightstat.com kåret Oslo Lufthavn Gardermoen til den mest punktlige av de store lufthavnene i Europa med en avgangspunktligheit på over 87 prosent.

Det ble ikke registrert luftfartsulykker med eller uten (1) personskafer i norsk luftfart der Avinor medvirket til årsaken. Det var fire alvorlige luftfartshendelser (0) der Avinor medvirket til årsaken.

Dag Falk-Petersen ble ansatt som konsernsjef i Avinor og tiltrådte stillingen 28. februar.

Terroraksjonen 22. juli berørte Avinor først og fremst gjennom utvidet grensekontroll på Oslo Lufthavn Gardermoen, tilfeller av bombetrusler og økt tilstedeværelse av politi på lufthavnen.

I etterkant av hendelsene ble Avinor invitert til å introdusere konsernets kollegastøtteordning for Regjeringskvartalets Bedriftshelsetjeneste. Avinor ligger langt fremme på europeisk nivå i denne sammenheng. Konsernet har rundt 100 kollegastøtter.

Arbeidsmiljøseneteret tildelte Oslo Lufthavn AS Arbeidsmiljøprisen for 2011.

I forbindelse med T2-prosjektet på Oslo Lufthavn Gardermoen har det vært stor aktivitet og mange utfordringer. En rekke bygge- og anleggsaktiviteter er startet på flyside. Det legges stor vekt på at den løpende flyplassdriften skjer med minimale driftsforstyrrelser og mest mulig uten forringet kvalitet på passasjerenes reiseopplevelser. Det samme gjelder i tilknytning til store byggeaktiviteter på Bergen lufthavn, Flesland, Trondheim lufthavn, Værnes og Stavanger lufthavn, Sola.

Arbeidet med å effektivisere sikkerhetskontrollen er videreført. Avinor vektlegger spesielt forebyggende sikkerhetstjeneste og kostnadseffektiv gjennomføring av nye myndighetskrav.

Sammen med flyselskapene og NHO Luftfart viderefører Avinor arbeidet for å redusere luftfartens klimagassutslipp. «Bærekraftig og samfunnsnyttig luftfart. Rapport 2» er publisert.

Luftromsprosjektet Oslo ASAP (Advanced Sectorisation and Automation Project) ble satt i operativ drift 7. april. Systemet regulerer all flytrafikk på Østlandet og har kapasitet i forhold til forventet etterspørsel fram til etter 2030.

NORAP (Norwegian Radar Programme) har som mål å fornye og forbedre radardekningen over Norge. Formålet er å sikre full radardekning i Fastlands-Norge, samt bedre dekningen offshore. Avinor sluttførte sin del

av arbeidet med utbygging og oppgradering av lokasjonene i 2011.

Avinor innførte fri tilgang til wifi (internett) ved alle lufthavner i 2011. Dette har gitt positive utslag på kundetilfredsheten.

Om Avinor

Avinors mål er å legge til rette for sikker, miljøvennlig og effektiv luftfart i alle deler av landet. Finansielt sett drives den totale virksomheten som en enhet der bedriftsøkonomisk lønnsomme lufthavner finansierer ulønnsomme lufthavner. Flysikringstjenesten er selvfinansierende basert på en fast prising av tjenestene. Fra 2012 er det innført et ytelsesbasert prissystem med risikodeling for kundene.

Avinor har to primære virksomhetsområder; drift av et landsomfattende nett av lufthavner og nasjonal flysikringstjeneste for sivil og militær luftfart. Dette omfatter 46 lufthavner i Norge samt kontrolltårn, kontrollsentraler og annen teknisk infrastruktur for sikker flynavigasjon. 12 av lufthavnene drives i samarbeid med Forsvaret. Utover flyoperativ virksomhet, legges det også til rette for en kommersiell inntjening gjennom flyplasshoteller, parkeringsanlegg, taxfree-butikker, servering og andre servicetilbud til flypassasjerene.

Aksjene i Avinor AS er 100 prosent eiet av den norske stat ved Samferdselsdepartementet. Samferdselsdepartementet forvalter statens eierstyring overfor Avinor, og fastsetter blant annet særskilte samfunnsoppgaver, avkastningskrav og utbytte. I tillegg regulerer Samferdselsdepartementet luftfartsavgiftene. Samferdselsdepartementet er overordnet myndighet for norsk luftfart, og fastsetter også Luftfartstilsynets regelverk som har konsekvenser for Avinors drift. Avinors hovedkontor er i Oslo.

Avinors samfunnsnytte

Luftfart har i Norge stor samfunnsmessige betydning. To av tre nordmenn har tilgang til en lufthavn innenfor en times reise og 99,5 prosent av befolkningen kan nå et dagopphold i Oslo, og være tilbake på hjemstedet samme dag. Luftfarten bidrar med 60 000 – 65 000 arbeidsplasser og har generelt stor betydning for regional vekst og tilgjengelighet til regionsentra. Den samlede effekten av luftfarten tilsvarer to prosent av landets BNP. Det er nå over 2000 direkte forbindelser mellom Avinors lufthavner og utlandet og antallet direkte interkontinentale reiser forventes tredoblet de neste ti år. 13 prosent av alle innenriks flyreiser er knyttet til olje- og gasssektoren. Det gjennomføres omkring

600 000 helikopterreiser årlig til installasjonene på sokkelen. For norsk turisme har luftfarten stor og økende betydning: 34 prosent

av alle innreisende turister til Norge kommer med fly, og denne transportformen øker mest. Flyturistenes forbruk i Norge er på om lag 13 milliarder kroner. Luftfarten er også helt sentral for helse-sektoren i Norge: Det gjennomføres 400 000 pasientreiser med rutefly årlig og det gjennomføres 30 000 flybevegelser årlig med ambulansedy. I tillegg gjennomføres det årlig ca. 150 000 reiser med ledsagerhjelp til passasjerer med redusert mobilitet. Betydningen for helse-sektoren er størst i Nord-Norge. Avinor vil i 2013 gjennomføre en ny analyse av luftfartens samfunnsnytte for å få bedre og oppdatert dokumentasjon av denne.

Økonomi og finans

ØKONOMISKE RESULTATER KONSERNET

Konsernets resultat etter skatt ble 843,6 millioner kroner sammenlignet med 1008,1 millioner kroner året før. Avkastning på investert kapital etter skatt ble 5,72 prosent sammenlignet med 7,15 prosent året før. Reduksjon i avkastning på investert kapital skyldes i hovedsak at konsernets pensjonsforpliktelser i 2010 ble nedjustert som en følge av pensjonsreformen. Endringen ga en redusert pensjonskostnad på 312,0 millioner kroner i 2010. Uten denne engangseffekten, ville avkastning på investert kapital etter skatt vært 5,87 prosent i 2010.

Konsernets samlede driftsinntekter utgjorde 8621,8 millioner kroner hvilket var 9,6 prosent høyere enn året før. Økningen er spesielt drevet av trafikkvekst og sterk kommersiell utvikling for de største flyplassene. Totalt antall passasjerer (inklusive offshore) økte med 10,3 prosent til 44,3 millioner. Antall flybevegelser økte kun med 4,5 prosent, og reflekterer gjennom en forbedret kabinfaktor og større fly et høyere antall passasjerer per flybevegelse. Oslo Lufthavn Gardermoen hadde en vekst i antall passasjerer på 10,5 prosent. Innenfor lufthavndriften utgjorde kommersielle inntekter 50,3 prosent av totale driftsinntekter (Oslo Lufthavn Gardermoen 58,5 prosent), og økte med 12,4 prosent. Disse inntektene er en viktig bidragsyter for å holde luftfartsavgiftene på et lavest mulig nivå.

Samlede driftskostnader inklusive avskrivninger utgjorde 7100,6 millioner kroner sammenlignet med 6162,2 millioner kroner året før. Som beskrevet ovenfor ble kostnadene i 2010 redusert med 312,0 millioner kroner som en følge av pensjonsreformen. Justert for endrede pensjonsforpliktelser, økte lønn og andre personalkostnader med 4,5 prosent i 2011. Andre driftskostnader har økt med 15,6 prosent. Økningen skyldes i hovedsak miljøforpliktelser.

Driftsresultatet ble 1485,4 millioner kroner, mot 1744,8 millioner kroner året før. Justert for konserninterne transaksjoner og fordelinger, står Oslo Lufthavn Gardermoen for 1990,9 millioner kroner

og divisjon store lufthavner for 947,0 millioner kroner. Resultatet fra disse lufthavnene går med til å finansiere det øvrige lufthavnettet som hadde et samlet driftsunderskudd på 1200,6 millioner kroner.

Netto finansresultat utgjorde minus 295,0 millioner kroner sammenlignet med minus 325,6 millioner kroner året før. Reduksjonen skyldes i hovedsak økte aktiverte renter på investeringsprosjekter.

Årets skattekostnad utgjorde 346,8 millioner kroner som gir effektiv skattesats på 29,1 prosent. Den effektive skattesatsen er høyere enn 28 prosent på grunn av permanente forskjeller mellom resultatregnskapet og skatteregnskapet.

KONTANTSTRØM OG KAPITALSTRUKTUR

Konsernet hadde en netto positiv kontantstrøm på 539,4 millioner kroner, sammenlignet med en netto positiv kontantstrøm på 152,1 millioner kroner i 2010. Endringen skyldes hovedsakelig økt kontantstrøm fra driften, samt at økt låneopptak kompenserte for økte utbetalinger i form av økte investeringer og utbytte til staten. Konsernet tok netto opp 333,4 millioner kroner i ny gjeld i 2010, mens netto låneopptak i 2011 har vært 1102,5 millioner kroner. Kontantstrømmen fra driftsaktiviteter økte med 18,5 prosent til 2843,9 millioner kroner, mens netto investeringer og renter utgjorde 2903,0 millioner kroner. Vesentlige regnskapsposter uten kontantstrømseffekt er belastede avskrivninger med 1258,7 millioner kroner.

Konsernets total kapital utgjør 25,8 milliarder kroner med en egenkapitalandel på 40,3 prosent. Egenkapital i prosent av egenkapital og rentebærende gjeld utgjør brutto 51,6 prosent. Hensyntatt kontantbeholdning utgjør egenkapitalprosenten 57,7. En vesentlig del av total kapitalen består av driftsmidler. Reduksjonen i egenkapitalen kan i hovedsak relateres til økningen i pensjonsforpliktelsene. De aktuarmessige faktorene for beregning av konsernets pensjonsforpliktelse er basert på anbefalinger fra Norsk Regnskapsstiftelse. Bokført pensjonsforpliktelse har økt med 61,9 prosent til 3054,3 millioner kroner i hovedsak som en følge av en vesentlig reduksjon i diskonteringsrenten. Konsernet hadde ved årsskiftet en kortsiktig gjeld på 3061,1 millioner kroner og en likviditetsbeholdning på 2109,7 millioner kroner.

ØKONOMISKE RESULTATER AVINOR AS

Morselskapet hadde et resultat etter skatt på 785,4 millioner kroner sammenlignet med 832,1 millioner kroner året før. Resultatendringen skyldes i hovedsak økte pensjonskostnader som er delvis kompensert med økt konsernbidrag fra datterselskaper.

Driftsinntektene økte med 8,3 prosent til 5032,7 millioner kroner, mens driftskostnadene ble økt med 13,0 prosent til 5013,0 millioner kroner. Driftsresultatet ble minus 3,9 millioner kroner sammenlignet med pluss 229,1 millioner kroner i 2010.

Morselskapet hadde en netto positiv kontantstrøm på 568,7

millioner kroner sammenlignet med 141,1 millioner kroner i 2010. Netto investeringer utgjorde totalt 1325,4 millioner kroner. Resultatregnskapet er belastet med 591,5 millioner kroner i avskrivninger. Morselskapets total kapital utgjør 17,1 milliarder kroner. En vesentlig del av total kapitalen består av driftsmidler.

DISPONERING AV ÅRETS RESULTAT

Styret foreslår følgende disponering av årets resultat:

Til utbytte:	421,8 millioner kroner
Til annen egenkapital:	363,6 millioner kroner

Med bakgrunn i årsregnskapet avgis det konsernbidrag til datterselskaper med 25,3 millioner kroner. Fri egenkapital per 31. desember 2011 var 1628,5 millioner kroner.

FORTSATT DRIFT

Basert på prognoser og beregnet nåverdi av estimert fremtidig kontantstrøm, er årsregnskapet for 2011 utarbeidet under forutsetning av fortsatt drift (jf §3-3 i regnskapsloven) For ytterligere detaljer refereres til note 6 i årsregnskapet.

FINANSIELL RISIKO

I tillegg til operasjonell risiko er Avinors virksomhet eksponert for risiko av politisk, regulatorisk, markedsmessig, finansiell og juridisk art. Operasjonelt er virksomheten sterkt fokusert på en sikker trafikkavvikling med detaljerte retningslinjer for, og aktiv håndtering av, tiltak som skal minimere risikoen for ulykker og alvorlige hendelser.

Avinors virksomhet er karakterisert av omfattende investeringer i infrastruktur med et levetidsperspektiv på flere tiår. I tillegg krever operativ drift og beredskap regulerte bemanningsnivåer. Virksomheten er derfor preget av en høy andel faste kapasitetskostnader som i liten grad varierer med endringer i flytrafikken. Konsernets inntjening og finansielle verdi er derfor følsom for trafikksvingninger, og det foreligger risiko for verdifall i forhold til konsernets balanseførte driftsmidler. Erfaringsmessig er det over tid en høy korrelasjon mellom generell økonomisk utvikling (BNP) og etterspørsel etter flyreiser, mens det på kort sikt kan være store variasjoner.

Oslo Lufthavn Gardermoen står for om lag 50 prosent av konsernets driftsinntekter og en vesentlig del av konsernets resultat. Lufthavnen er en sentral finansieringskilde for det øvrige lufthavnettet i Norge. Oslo Lufthavn Gardermoes inntjening er eksponert for både konjunkturrendringer og konkurranse fra lufthavner utenfor Avinorsystemet.

Over 70 prosent av konsernets trafikkinntekter kommer fra de tre norske operatørene SAS, Norwegian og Widerøe. Konsernets inntjening er eksponert for eventuelle endringer i rutetilbud og produksjon hos disse selskapene. Konsernet har historisk hatt lave

tap på fordringer. Hovedtyngden av konsernets fordringer er mot flyselskapene. En mindre del av fordringsmassen er sikret ved hjelp av bankgarantier og/eller depositum.

Inntekter fra kommersielle tilbud ved lufthavnene har en sentral og økende betydning for konsernets finansiering. Endringer i rammebetingelsene rundt disse vil kunne ha en vesentlig negativ effekt på konsernets inntjening og finansielle verdi.

Staten har definert Avinor som et selskap med nasjonale sektorpolitiske mål. Dette innebærer blant annet at staten setter føringer for en rekke samfunnsplågte oppgaver inklusive drift av lokale lufthavner, beredskap og luftfartsavgifter. Avhengig av ulike politiske prioriteringer, kan dette forholdet medføre usikkerhet knyttet til omfang og innretning av oppgavene.

Den regulatoriske aktiviteten nasjonalt og internasjonalt er økende med omfattende krav blant annet innenfor safety, security, luftfartsavgifter og sertifisering. Det forventes fortsatt stor aktivitet på det regulatoriske området. Initiativ fra EU-kommisjonen vil ha sterke føringer på valg av tekniske løsninger og fremtidig organisering av flysikringstjenesten i Europa.

Konsernets aktiviteter medfører ulike typer finansiell risiko knyttet til endringer i valutakurser, renter og kraftpriser. Konsernet har som policy ikke å ta vesentlig finansiell risiko, og skal kunne dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall. Det benyttes terminkontrakter for å begrense valutarisiko og for å dekke deler av konsernets fremtidige kraftforbruk. Av konsernets gjeld er omlag halvparten statslån hvor renten er knyttet til gjennomsnittlig 5 års statsobligasjonsrenter de siste 5 år. En vesentlig del av låneporteføljen forøvrig har fast rente eller er rentesikret ved hjelp av finansielle instrumenter.

Ved plassering av konsernets overskuddslikviditet vektlegges utsteders soliditet og plasseringens likviditet foran avkastning. Likviditeten er ved årsskiftet plassert i bank på forhandlede vilkår.

Det er etablert en avtale mellom Forsvaret og Avinor (Samar-

beidsavtalen) som regulerer forholdet mellom de to aktørene med virkning fra 1.1.2010. Avtalen ble undertegnet 18.02.2011. Avtalen legger opp til at det etableres lokale tilleggsavtaler og en flysikringsavtale mellom Forsvaret og Avinor innen seks måneder etter at Samarbeidsavtalen er underskrevet. Det er uenighet om forståelsen av sentrale punkter i avtalen. Det har vært forhandlinger mellom Avinor og Forsvaret om forståelsen av disse punkter som er brutt. Etter bestemmelsene i avtalen vil eventuelt dette kunne medføre at saken går til voldgift.

Videre arbeides det med problemstillinger knyttet til at det skal avholdes skjønn for å fastsette betaling for kjøp av luftfartskritiske arealer på Flesland og Værnes lufthavner eller alternativt fastsette årlig bruksvederlag. Skjønn kan også bli aktuelt for fastsettelse av vederlag for bruk av Forsvarets grunnareal på Andøya, Bardufoss og i Bodø. Det er stor usikkerhet knyttet til fastsettelsen av størrelsen på disse vederlagene. Samtidig utreder Forsvarsdepartementet for tiden valg av ny base for nye kampfly. I løpet av mars vil en rapport fra utredningsarbeidet bli sendt ut på høring. Dette vil danne grunnlaget for regjeringens behandling av lokaliseringssaken. Regjeringen vil legge fram anbefaling for Stortinget i løpet av inneværende år.

Forsvarets valg av kampflybase vil kunne ha finansielle konsekvenser for Avinor både med hensyn til framtidige investeringer i varige driftsmidler samt løpende driftskostnader.

Avinor avga 9. januar 2012 en høringsuttalelse til Forsvarsdepartementet om saken.

Eierstyring og selskapsledelse

Styret har utarbeidet egen redegjørelse om eierstyring og selskapsledelse som følger norsk anbefaling. Redegjørelsen er vedlegg til denne beretningen.

Konsernets datterselskaper har egne styrever som består av eksterne deltakere, konserninterne ledere og ansatte. Oppnevning av styre og styrets arbeid i datterselskaper skjer i henhold til konsernets prinsipper for god eierstyring.

Trafikkutvikling

Det var stor vekst i flytrafikken på Avinors lufthavner i 2011. Antall passasjerer økte med 10,4 prosent (4,3 prosent) til 44,3 millioner passasjerer.

Det var størst økning i utlandstrafikken med 11,1 prosent (4,1 prosent) til 15,9 millioner passasjerer. Chartertrafikken økte med 8,8 prosent. Innenlandstrafikken hadde en økning på 10 prosent (tilbake 1,1 prosent) til 27,7 millioner passasjerer. Innenlandstrafikken utgjorde 63 prosent av Avinors passasjerer.

Antall offshorepassasjerer utgjorde 600 000, en oppgang på 9

prosent.

Antall kommersielle flybevegelser endte på 694 000, en oppgang på 4,7 prosent (0,3 prosent). Utlands- og offshoretrafikk økte med 8,4 prosent hver og bevegelser i innenlandstrafikken økte med 3,1 prosent.

Totalt ble det foretatt 794 000 avganger / landinger ved Avinors lufthavner, en økning på 3,8 prosent (0,6 prosent). I tillegg ble det gjennomført 43 952 gjennomflygninger av norsk luftrom, en økning på 11,6 prosent (2,5 prosent).

Året var uten større nasjonale eller internasjonale hendelser som påvirket flytrafikken i negativ retning. Situasjonen med vulkansk aske fra Island i mai fikk liten konsekvens for trafikkavviklingen, takket være godt samarbeid mellom Avinor, tilsynsmyndigheter, fagmiljøene innen meteorologi og luftmåling, samt norske flyselskaper.

Konsernets interne målsetting for punktlighet og regularitet er henholdsvis 88 prosent og 98 prosent. Måloppnåelsen avhenger av samspillet mellom lufthavn, flyselskap og ytere av lufthavnrelaterte tjenester, samt værmessige forhold. Punktligheten endte på 86 prosent (88 prosent) og dermed lavere enn målsetting. Regulariteten ble 98,6 prosent (97,4 prosent), opp 1,2 prosent.

Flightstat.com kåret Oslo Lufthavn Gardermoen til den mest punktligste av de store lufthavnene i Europa med en avgangspunktlig- het på over 87 prosent.

Avinor innførte fri tilgang til wifi (internett) ved alle lufthavner i 2011. Dette har gitt positive utslag på kundetilfredsheten.

Flysikkerhet og HMS

De regulatoriske kravene på flysikkerhetsområdet følger av Norges internasjonale forpliktelser gjennom EØS og ICAO (FNs internasjonale organisasjon for sivil luftfart). Basert på disse innfører Luftfartstilsynet norske bestemmelser som Avinor er forpliktet til å følge. Flysikkerhetsbegrepet omfatter de engelske begrepene safety og security.

Avinor deltar aktivt i internasjonalt samarbeid, som i utviklingen av nytt luftfartsrelatert regelverk i Europa, særlig flyplassregelverk.

Hovedmålet for flysikkerhet er at Avinor skal videreutvikle et høyt kvalitativt og effektivt sikkerhetsnivå i hele sin virksomhet for å unngå ulykker og alvorlige hendelser.

Det har vært stor fokus på ytterligere å forbedre sikkerhetskulturen, herunder rapporteringskvalitet. Dette har gitt stabilt økende rapportering. Flere eksterne myndighetsorganer, herunder Luftfartstilsynet, har gjennomført tilsyn i Avinor. Det er generelt ikke funnet store avvik, og Avinor har lagt vekt på rask korrigerende og lukking av avvikene.

Det ble ikke registrert luftfartsulykker med eller uten (1) personskader i norsk luftfart der Avinor medvirket til årsaken. Det var fire alvorlige luftfartshendelser (0) der Avinor medvirket til årsaken.

EFTAs overvåkingorgan EASA har benyttet flere lufthavner som

inspeksjonsobjekt for å kontrollere norsk implementering av EU-forordninger innen security. Arbeidet med å effektivisere gjennomføring av sikkerhetskontrolltjenesten er videreført. Avinor vektlegger spesielt forebyggende sikkerhetstjeneste og kostnadseffektiv gjennomføring av nye myndighetskrav.

Avinor har deltatt i forarbeidene til første utgave av The European Action Plan for The Prevention of Runway Excursions, og det har innen rullebanesikkerhetsarbeidet vært stort fokus på implementering av nye anbefalinger fra denne planen.

Innen fugl- og viltkontroll har Avinor fokus på ny teknologi, herunder bruk av laser og utvikling av et elektronisk program for registrering av birdstrikes og dokumentasjon av iverksatte risikoreduerende tiltak. Et pilotprosjekt med fuglelasere i Stavanger er gjennomført med gode erfaringer.

Avinor leder eller deltar i en rekke prosjekter knyttet til flysikkerhet og effektiv trafikkavvikling. Single European Sky pakke to (SES II) ble godkjent i EU høsten 2009, og kravene i SES gjøres gjeldende for Norge gjennom EØS-avtalen. Avinor har foretatt viktige strategiske valg for å møte utfordringene i SES og for å posisjonere selskapet best mulig i forhold til grenseoverskridende samarbeid, samt for å bygge nødvendig konkurransekraft. Avinor deltar i etableringen av en nord-europeisk funksjonell luftromsblokk (NEFAB) og alle nødvendige avtaler er utarbeidet og godkjent av de involverte statene. Disse avtalene, sammen med all påkrevd dokumentasjon, ble oversendt EU-kommisjonen i desember, og det forventes at NEFAB er etablert og funksjonell innen utgangen av 2012. Avinor har også gjennom North European and AustroControl Consortium (NORACON) forpliktet seg til å bidra aktivt i Single European Sky ATM Research (SESAR).

Luftromsprosjektet Oslo ASAP (Advanced Sectorisation and Automation Project) ble satt i operativ drift 7. april. Systemet regulerer all flytrafikk på Østlandet og har kapasitet i forhold til forventet etterspørsel frem til etter 2030.

NORAP (Norwegian Radar Programme) har som mål å fornye og forbedre radardekningen over Norge. Formålet er å sikre full radardekning i Fastlands-Norge, samt bedre dekningen offshore. Avinor sluttførte sin del av arbeidet med utbygging og oppgradering av lokasjonene i 2011.

Parallelt med dette fortsetter Avinor å etablere nyere overvåkingsteknologi, ADS-B (Auto-matic Dependent Surveillance – Broadcast) i Ekofisk-området. Hensikten med prosjektet er å legge til rette for kontrollert luftrom til og fra i Ekofisk-området og på litt lengre sikt Heimdal/Sleipner-området.

Avinor har som hovedbedrift samordningsansvaret vedrørende HMS i forhold til virksomheter innenfor ansvarsområdet til Avinors lufthavner. Gjennom konsernets investeringsprogram er Avinor også byggherre, som innebærer at hensynet til sikkerhet, helse og

arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplassen blir ivaretatt. Det ble rapportert 32 (34) arbeidsulykker som førte til skader på ansatte. 11 (12) av disse resulterte i fravær. Konsernets H-verdi er anslått til å være på 1,9.

Arbeidsmiljøsenderet tildelte Oslo Lufthavn AS Arbeidsmiljøprisen for 2011. Som begrunnelse ble det vist til stor innsats og systematisk arbeid med HMS og arbeidsmiljø over flere år.

Samfunnsansvar

Avinor legger betydelig vekt på sitt samfunnsansvar. Dette er også nedfelt i konsernets vedtekter. Forventninger til statlige selskapers samfunnsansvar er blant annet basert på nasjonale og internasjonale konvensjoner, retningslinjer og normer, og er særlig knyttet til menneskerettigheter, arbeidstakeres rettigheter, miljø/klima og arbeid mot korrupsjon.

YTRE MILJØ

Lufftarte påvirker miljøet lokalt og globalt. Ytre miljø er integrert i Avinors styringssystem og følger prinsippene i ISO 14001. Dette innebærer et systematisk og kontinuerlig forbedringsarbeid i alle faser fra planlegging, utføring og kontroll til korrigerings.

Utslipp knyttet til blant annet fly- og baneaving samt brannøvingsfelt er underlagt søknadspått etter forurensningsloven. Alle Avinors lufthavner har utslippstillatelset. Avinor avdekket grunnforurensing av PFOS, et fluorholdig stoff som har vært brukt som tilsetningsstoff i brannskum. Det ble også påvist lave nivåer av PFOS i drikkevannsbrønner ved Kirkenes lufthavn, Høybuktnoen og Bergen lufthavn, Flesland som trolig stammer fra bruk av brannskum ved lufthavnene. Avinor faset ut bruk av PFOS i 2001, mens stoffene ble forbudt i Norge i 2007. Det er lite erfaring både i Norge og internasjonalt med håndtering av denne type forurensning. Avinor vil i samråd med Klima- og forurensingsdirektoratet (Klif) utrede alternative tiltaksformer.

For å sikre at driften og tilstanden for de tekniske anleggene på lufthavnene tilfredsstillende utslippstillatelsene fra fylkesmennene, samt oppfyller forurensningsloven med tilhørende forskrifter, er det iverksatt et prosjekt som utreder og gjennomfører nødvendige tiltak på Avinors lufthavner. Prosjektet gjennomføres i perioden 2010 til 2015.

Avinors klimaregnskap viser samlede årlige klimautslipp fra egen virksomhet på om lag 16.800 tonn CO₂ (17.000), herunder 4.900 tonn (4.700) fra Oslo Lufthavn Gardemoen. Konsernets klimagassutslipp er svært væravhengige. Det er iverksatt omfattende ENØK-prosjekter på mange lufthavner, samtidig som det satses på fornybare energikilder og varmeveksling mot blant annet sjøvann. Flere lufthavner har tilrettelagt for parkering og lading av el-biler, samt gått til anskaffelse av el-biler eller andre kjøretøy med

reduert klimagassutslipp. I tillegg til å gjennomføre egne tiltak, kompenserer Avinor på eget initiativ for gjenværende utslipp ved å investere i utslippsrettigheter gjennom FNs grønne utviklingsmekanisme. Lufthavnene i Oslo, Trondheim og Kristiansand er dessuten akkreditert i bransjeordningen Airport Carbon Accreditation, som nå omfatter over 50 prosent av all flytrafikk i Europa.

Sammen med flyselskapene og NHO Luftfart viderefører Avinor arbeidet for å redusere luftfartens klimagassutslipp. «Bærekraftig og samfunnsnyttig luftfart. Rapport 2» ble publisert. Her analyseres utslippsfremskrivninger for norsk luftfart samt utslippsreduserende tiltak. Potensialet for utslippsreduksjoner er stort, særlig ved flåteutskifting og innfasing av biodrivstoff. Innblanding av syntetisk biodrivstoff i ordinært jetdrivstoff ble sertifisert av ASTM International. Avinor gjennomfører i samarbeid med flyselskapene og NHO Luftfart en omfattende utredning av potensialet for produksjon av bærekraftig biodrivstoff til sivil luftfart i Norge. Prosjektrapport skal foreligge innen utgangen av 2012.

For å kunne forvalte og ivareta områder som er viktige for biologisk mangfold på lufthavnene, gjennomfører Avinor et flerårig prosjekt for omfattende kartlegging av biologisk mangfold. Lufthavnene kartlegges i en rekkefølge prioritert etter vurdering av antatte naturverdier og planlagte byggeaktiviteter. 18 av konsernets lufthavner er til nå kartlagt, og kartleggingen på de resterende planlegges å være fullført innen 2014. Kartlagte lufthavner følges opp med forvaltningsplaner.

Med unntak av Oslo Lufthavn Gardemoen, har alle lufthavnene hvor Avinor har kartleggingsansvar, oppdaterte flystøysonekart etter gjeldende retningslinje (T-1442). For Oslo Lufthavn Gardemoen gjelder ny støyforskrift som trådte i kraft 7. april 2011. Det har ikke vært behov for å utføre støyisolasjonstiltak etter forurensningsforskriften i 2011. Den samlede flystøybelastningen rundt Oslo Lufthavn Gardemoen gikk opp med 1,1 dB fra 2010 til 2011, og trafikken økte med 5,5 prosent. Nivåøkningen skyldes økt trafikk med større jettfly, samt forskyvning av trafikk mot sen kveld og natt.

Styret godkjenner Avinors årlige miljørapport og viser til denne for mer utfyllende informasjon om konsernets miljøstatus og miljøarbeid. Rapporten er tilgjengelig på Avinors websider.

ETISKE RETNINGSLINJER

Avinors etiske retningslinjer er revidert, og de nye retningslinjene er gjeldende fra våren 2012. Det vil bli laget en implementeringsplan for å sikre opplæring og bevisstgjøring av etiske problemstillinger. Etiske retningslinjer blir også tema i medarbeidersamtalen og i konsernets lederopplæringsprogram. Nyansatte vil underskrive på at man er kjent med konsernets etiske retningslinjer ved ansettelse.

HABILITET, KORRUPSJON OG TRYGG VARSLING

Konsernet har etablert gode rutiner for varsling av kritikkverdige forhold i alle deler av organisasjonen. Konsernets foretrukne varslingsmåte er åpen varsling gjennom linjen og tillitsvalgt/vernetjeneste, men det er varsler selv som avgjør valg av varslingskanal. Avinors varslingsutvalg er et internt, uavhengig utvalg som kan benyttes hvis øvrige varslingskanaler oppleves som uhensiktsmessige for varsler.

Det er utviklet en egen innkjøpsstrategi som har til hensikt å kvalitetssikre konsernets innkjøpsrutiner. Et av delmålene er å sikre konkurranse og hensiktsmessig avtaledekning for å oppnå stor-driftsfordeler og sikre god dekning av lokale avtaler. Nøkkeltallsrapporter er utarbeidet for å synliggjøre lojalitet til innkjøpssystemet og lojalitet til rammeavtalene, og tjener som verktøy for å følge opp etterlevelse av retningslinjenelinjene, samt sikre habilitet i innkjøpsprosessen. Eksterne leverandører blir også forelagt konsernets etiske retningslinjer og blir bedt om å følge disse.

FORSKNING, UTVIKLING, INNOVASJON OG KOMPETANSEBYGGING

Avinor er en dominerende aktør på sitt område innen luftfarten. Både EU og USA har etablert store forskningsprogrammer innen luftfart. I løpet av de nærmeste årene skal det på internasjonalt nivå gjennomføres de største forskningsprosjekter noensinne innen luftfart. Forskning og utvikling i Avinor har sikkerhet som hovedfokus og med forbedringer innen miljø og kostnadsbesparelser i alle ledd som andre fokuserte oppgaver. Gjennom et nært samarbeid med nasjonale og internasjonale forsknings- og utdanningsinstitusjoner sikres global harmonisering og standardisering. Aktiv deltakelse i disse internasjonale miljøene gir mulighet for å påvirke og ivareta Avinors interesser. Det bidrar til at nye internasjonale regler tar høyde for at lufthavner med relativt lavt passasjergrunnlag får tilpassede krav i forhold til større lufthavner. Norges spesielle klimamessige utfordringer følges opp gjennom internasjonalt samarbeid med andre aktører i nordområdene. Avinors deltakelse i det europeiske teknologiutviklingsprosjektet Single European Sky Air Traffic Management Research (SESAR) er et eksempel på pågående FoU-aktivitet med europeisk koordinering, og samarbeid med Transportation Research Board (TRB) sikrer harmonisering med USA og NextGen prosjektet. Gjennom arbeidet med Nasjonal transportplan har Avinor deltatt i en egen tverretattlig FoU-gruppe som arbeider med en langsiktig helhetlig koordinering innen transportsektoren i Norge. Avinor har påbegynt et nærmere samarbeid med utdanningsinstitusjoner for å sikre fremtidig rekruttering til luftfartsfag.

Avinor er medlem av ATM Forum Norway som støtter opp om Avinors policy for forskning og utvikling ved å stimulere til aktiv leverandørutvikling og industrisamarbeid, primært for å oppnå bedre og mer effektive tjenester og produkter.

Avinors fokuserte forskning- og utviklingssatsing innen vinterdrift

har ført til forbedret opplæringsprogram. Flere lufthavner har installert støttesystemer som har ført til bedre forutsigbarhet og bedre tilgjengelighet ved lufthavnene.

AVINORS OMDØMME

Avinor har hatt et markant omdømmeløft. I den årlige omdømmeundersøkelsen til Synovate, som omfatter 116 selskaper, var Avinor blant de 10 selskapene i landet som det siste året styrket omdømmet mest. Avinor forbedret scoren totalt med 17 prosent fra forrige år. Spesielt sterk forbedring hadde Avinor på området samfunnsansvar.

Personal og organisasjon

Ved utgangen av året var det 3077 fast ansatte i konsernet. Samlet ble det utført 3149 årsverk av faste og midlertidige ansatte. Gjennomsnittsalderen for alle ansatte grupper i konsernet er 45 år.

Sykefraværet var på 4,6 prosent (4,9 prosent). Konsernets IA-mål er på 4,5 prosent. Langtidsfraværet over 8 uker utgjorde 0,7 prosent (1,2 prosent) av totalfraværet.

Kvinneandelen blant fast ansatte var 23,4 prosent. I konsernledelsen er kvinneandelen 25 prosent. Generelt er det en høyere kvinneandel i administrative stillinger. For å øke fokus på økt mangfold i konsernet vil samtlige stillingsutlysninger i 2012 ha fokus på dette. Mangfoldsarbeid i Avinor har som målsetting å forsterke ønskede holdninger og kultur, og skape et godt omdømme.

Avinors strategiplan for perioden 2011- 2015 innebærer omstillings- og endringsprosesser for hele konsernet hvor kulturutvikling og kunde- og forretningsorientering er viktige faktorer. Samarbeidet med konsernets tillitsvalgte vurderes som godt og konstruktivt.

Konsernets arbeid med kompetanseutvikling ble ytterligere fokusert i 2011. Konsernets nye kompetanse- og læringsportal er implementert i lufthavndivisjonene. Hovedfokus er krav til obligatorisk kompetanse og systematisk oppfølging av disse.

Konsernets livsfaseprosjekt har helse, kompetanse, ledelse og fleksible arbeidstidsordninger som hovedsatsningsområder. Målet er å bevisstgjøre den enkelte på sammenhengen mellom livsstil og helse, samt gi individuelt tilpassede råd for å motivere til sunn helse-adferd.

Per årsskiftet har 123 personer aktive livsfasetiltak i konsernet. Av disse har 69 personer valgt å benytte seg av tilbudet om livsfaseuker, mens de øvrige 54 har valgt 80 prosent stilling og 100 prosent lønn. Livsfasepolitikken er under vurdering og vil bli justert i 2012. Så langt viser prosjektet at tiltakene motiverer ansatte til å stå lenger i stilling.

Konsernet har rundt 100 kollegastøtter. I etterkant av terroraksjonen 22. juli introduserte Avinor konsernets kollegastøtteordning til Regjeringskvartalets Bedriftshelsetjeneste. Flere departementer

ser nå på muligheten for å innføre lignende ordninger. Avinor ligger langt fremme på europeisk nivå i denne sammenheng.

Konsernet fortsetter sin aktive satsning på et godt rusforebyggende arbeid.

Fremtidsutsikter og rammebetingelser

Styret har fokus på Avinors bidrag til nasjonal og regional utvikling, både ved å sørge for effektive og trygge luftfartstjenester, og ved å bidra til utvikling for den enkelte region.

Luftfarten er konjunkturavhengig og Avinors inntjening er følsom for svingninger i trafikkvolumet, jf. finansiell risiko beskrevet ovenfor. Med bakgrunn i fortsatt økonomisk vekst, fortsatt internasio-

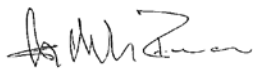
nalisering av næringslivet, økt kulturelt samkvem, befolkningsvekst og innvandring, forventes det fortsatt en god vekst i flytrafikken. Veksten vil i hovedsak komme rundt de store byene.

Avinor er inne i en finansielt krevende periode med et stort behov for utvidet kapasitet og forbedret kvalitet innenfor landets infrastruktur for luftfart. Som en følge av store investeringer, forventes det en negativ kontantstrøm før opptak av nye lån og annen finansiering.

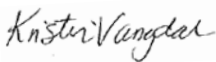
Konsernets inntjening, investeringsplaner og øvrige finansielle rammebetingelser monitoreres løpende.

Selskapet fortsatte en god utvikling innenfor flysikkerhet og løpende drift i 2011. Styret takker alle ansatte og samarbeidspartnere for stor innsats gjennom året.

Oslo, 29. mars 2012

Ola Mørkved Rinnan
Styrets leder

Kristin Vangdal
Nestleder

Oddbjørg A. Starrfelt

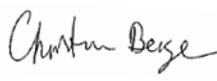
Ola H. Strand

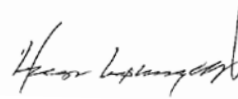
Eli Skrøvet

Dag Hårstad

Christian Berge

Helge Løbergli

Grete Ovnerud

Heidi Anette Sørum

Dag Falk-Petersen
Konsernsjef

VEDLEGG:

EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE (CORPORATE GOVERNANCE) I AVINOR-KONSERNET

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Avinor utstedte i 2009 obligasjoner som er notert på Oslo Børs. Styret legger vekt på at virksomhetsstyringen i konsernet skal følge Oslo Børs' anbefalinger for eierstyring og selskapsledelse så langt de passer. Prinsippene supplerer regjeringens fokus på eierstyring og selskapsledelse i forvaltningen av statens eierskap. Denne redegjørelsen er satt opp i henhold til inndelingen i Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse, med de justeringer som følger av at Avinor er et heleid statlig aksjeselskap. I tillegg til aksjelovens generelle bestemmelser gjelder særbestemmelsene for statsaksjeselskap.

Formålet med Norsk anbefaling er at selskaper som er notert på regulerte markeder i Norge skal ha eierstyring og selskapsledelse som klargjør rolledelingen mellom aksjeeiere, styre og daglig ledelse utover det som følger av lovgivningen.

2. Virksomhet

Avinor er et konsern med aktivitet innen samferdselssektoren i Norge. Morselskapet Avinor AS er heleid av staten ved Samferdselsdepartementet. Konsernets hovedkontor er i Oslo. Selskapets virksomhet er beskrevet i vedtektene:

- Selskapets samfunnsoppdrag er å eie, drive og utvikle et landsomfattende nett av lufthavner for sivil sektor og en samlet flysikringstjeneste for sivil og militær sektor.
- Selskapets virksomhet skal drives på en sikker, effektiv og miljøvennlig måte og sikre god tilgjengelighet for alle grupper reisende.
- Virksomheten kan drives av selskapet selv, av heleide datterselskaper, eller av andre selskaper det har eierandeler i eller samarbeider med.
- Selskapet skal i størst mulig grad være selvfinansiert gjennom inntekter fra hovedvirksomheten og annen forretningsvirksomhet i tilknytning til lufthavnene. Internt i selskapet skal det skje en samfinansiering mellom driftsøkonomisk lønnsomme og ulønnsomme enheter.
- Selskapet skal utføre samfunnsplagte oppgaver slik de er fastlagt av eier.

3. Selskapskapital og utbytte

Selskapets aksjekapital er NOK 5 400 100 000 fordelt på 540 010

aksjer som hver er pålydende NOK 10 000. Selskapets egenkapital skal til enhver tid være minst 40 prosent av summen av selskapets til enhver tid bokførte rentebærende langsiktige lån og egenkapital.

Avinor AS er heleid statsaksjeselskap. Aksjonærenes rettigheter ivaretas av ansvarlig statsråd eller dennes stedfortreder på generalforsamlingen. Generalforsamlingen er ikke bundet av styrets forslag til utdeling av utbytte. Fastsetting av utbytte foretas hvert år. Riksrevisjonen fører kontroll med forvaltningen av statens interesser og kan foreta de undersøkelser som vurderes som nødvendige.

Det er ikke gitt styrefullmakt til å foreta kapitalforhøyelse.

4. Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående

Avinor AS har en aksjeklasse. Aksjene er ikke notert på børs og det foregår ikke transaksjoner med aksjene.

Konserninterne avtaler inngås etter prinsippene om armlengdes avstand på vanlige forretningsmessige vilkår. Alle slike avtaler er skriftlig.

5. Fri omsettelighet

Det er ingen bestemmelser i vedtektene som innebærer begrensninger i omsettelighet av selskapets aksjer.

6. Generalforsamling

Samferdselsministeren utgjør selskapets generalforsamling, og er selskapets øverste myndighet. Samferdselsdepartementet står for innkalling til ordinær og ekstraordinær generalforsamling og bestemmer innkallingsmåten. Ordinær generalforsamling avholdes hvert år innen utgangen av juni måned, og skal etter vedtektene godkjenne årsregnskap og årsberetning, herunder utdeling av utbytte og eventuelt andre saker som etter lov eller vedtekter hører under generalforsamlingen. Styrets medlemmer, daglig leder og den revisor som reviderer fjorårets regnskap innkalles til generalforsamlingen.

7. Valgkomité

Generalforsamlingen i Avinor AS består av staten ved Samferdselsdepartementet. Generalforsamlingen har ikke oppnevnt valgkomité.

8. Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet

Selskapets vedtekter bestemmer at styret skal bestå av fra syv til ti medlemmer. Fem eller seks av medlemmene, herunder styrets leder og nestleder, velges av generalforsamlingen. To eller tre styremedlemmer med varamedlemmer velges ved direkte valg av og blant de ansatte etter reglene i aksjeloven om de ansattes representasjon i selskapets styre. Selskapet har etter avtale med de ansatte ikke bedriftsforsamling, men har i medhold av vedtektene rett til å velge et ekstra styremedlem med varamedlem. Alle styrets medlemmer velges for to år.

Bedriftsdemokratinevnda godkjente i 2009 konsernordning som innebærer at ansatte i Avinor AS og datterselskaper er valgbare til konsernstyret. Ansatterepresentasjonen ble samtidig økt fra tre til fire personer etter avklaringer med eier. Styret er etter dette sammensatt av seks aksjonærvalgte medlemmer i tillegg til fire representanter som er valgt av og blant de ansatte. Kvinneandelen blant styrets medlemmer er 50 prosent.

Styrets sammensetning er slik at det kan ivareta eiers interesser og selskapets behov for kompetanse, kapasitet og mangfold. Ledende ansatte er ikke medlem i konsernstyret, og eier ikke aksjer i selskapet. Informasjon om det enkelte styremedlem er gjort tilgjengelig på avinor.no.

9. Styrets arbeid

Styret følger aksjelovens krav om forvaltning av og tilsyn med selskapet. Styrets oppgaver er fastsatt i egen instruks. Instruksen gjennomgås og oppdateres ved endringer i relevant regelverk og ellers etter behov. Styret fastsetter en årlig plan for sitt arbeid med særlig vekt på mål, strategi og gjennomføring. Styret gjennomfører årlig en evaluering av sin virksomhet og kompetanse. Konsernsjefens ansvar og oppgaver er nedfelt i instruks fastsatt av styret. Instruksen gjennomgås og oppdateres ved behov. I medhold av vedtektene skal styret sørge for at selskapet tar samfunnsansvar.

Styret har etablert revisjonsutvalg som saksforberedende og støttende organ for styret i sitt ansvar for regnskapsrapportering, revisjon, intern kontroll og samlet risikostyring. Utvalget består av tre av styrets medlemmer, og leder har regnskapsfaglig kompetanse.

10. Risikostyring og internkontroll

For å sikre helhetlig styring av selskapet er det utarbeidet et eget styringssystem, som omfatter ledelses-dokument, beredskapsplaner, sikkerhetsprosedyrer og prosesser for å styre og kontrollere virksomheten. Det gjennomføres årlig risikoanalyser for konsernets aktiviteter, og det evalueres og iverksettes tiltak for å styre risikobildet. Styret gjennomgår årlig selskapets risikostyring og intern kontroll.

Systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen.

Avinors etiske retningslinjer og verdigrunnlag danner sammen med foretakets organisering, ledelsesfora og rapporteringslinjer grunnlaget for et godt internt kontrollmiljø knyttet til finansiell rapportering.

Forretnings- og støtteprosesser som er vesentlige for regnskapsrapporteringen er identifisert. Dette inkluderer prosesser vedrørende investeringsprosjekter, inntekter, finansposter, regnskapsavslutning samt IT-systemene som støtter disse prosessene.

Overordnede risiko håndteres og bedømmes sentralt, mens transaksjonshåndteringen er underlagt både sentrale og desentrale kontroller. Det er lagt stor vekt på grundig dokumentasjon og vurdering av vesentlige vurderingsposter.

Det gjennomføres kontrolltiltak i den løpende regnskapsproduksjon og gjennom den løpende økonomioppfølging.

Systemer for evaluering/overvåkning av den interne kontrollen knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen er under utvikling og vurderes løpende.

11. Godtgjørelse til styret

Godtgjørelse til styret fastsettes av generalforsamlingen. Godtgjørelsen er ikke resultatavhengig, og det utstedes ikke opsjoner til styremedlemmene. Aksjonærvalgte styremedlemmer utfører normalt ikke særskilte oppgaver for selskapet ut over styrevervet. Godtgjørelse til styrets medlemmer fremgår av note til årsregnskapet.

12. Godtgjørelse til ledende ansatte

Styret tilsetter konsernsjef og fastsetter konsernsjefens lønn. Styret evaluerer årlig konsernsjefens arbeids- og lønnsvilkår. Konsernsjefen innstiller på lønn til ledende ansatte som rapporterer til konsernsjef, og styret beslutter lønnspakken. Styret har utarbeidet en erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i selskapet. Godtgjørelse til ledende ansatte fremgår av note til årsregnskapet.

13. Informasjon og kommunikasjon

Offentlig informasjon om konsernet gis av konsernets ledelse. Konsernet utarbeider hvert år finansiell kalender der datoer for publisering av finansiell informasjon fremgår. Finansiell kalender er tilgjengelig på selskapets hjemmesider og på Oslo Børs' sider. Finansiell informasjon publiseres i form av en børs melding før den gjøres tilgjengelig på avinor.no.

I medhold av vedtektene skal styret hvert år legge frem en plan for virksomheten med datterselskaper, for samferdselsministeren. Innholdet i planen skal omfatte følgende forhold:

- Statusbeskrivelse av markedet og konsernet, herunder utviklingen i konsernet siden den forrige planen ble lagt frem.

- Hovedtrekk ved konsernets virksomhet de kommende år, herunder større omorganiseringer, videreutvikling og avvikling av eksisterende virksomheter og utvikling av nye.
- Konsernets investeringsnivå, vesentlige investeringer og finansieringsplaner.
- Vurderinger av den økonomiske utvikling i planperioden.
- Rapport om tiltak og resultater vedrørende selskapets samfunnsopdrag, samfunnsplågte oppgaver og samfunnsansvar.

Styret skal forelegge for samferdselsministeren vesentlige endringer i slike planer som tidligere er lagt frem.

14. Selskapsovertakelse

Staten ved Samferdselsdepartementet er eneeier av Avinor AS. På denne bakgrunn anses dette punkt i anbefalingen ikke å være relevant for selskapet.

15. Revisor

Avinor har en uavhengig ekstern revisor valgt av generalforsamlingen etter innstilling fra styret. Revisor fremlegger årlig en plan til styret for gjennomføring av revisjonsarbeidet. Revisor utarbeider årlig et brev til styret (Management Letter), som oppsummerer revisjon av selskapet og status vedrørende selskapets interne kontroll. Revisor har årlig møte med styret uten at administrasjonen er til stede. Revisor møter på selskapets generalforsamling. Revisors godtgjørelse er fordelt på revisjon og andre konsulenttjenester, og fremgår av note til regnskapet.

REGNSKAP

Resultatregnskap

Utvidet resultatregnskap

Balanse

Oppstilling over endringer i egenkapital

Kontantstrømoppstilling

Noter til regnskapet

Erklæring fra styret og daglig leder

Revisors beretning

RESULTATREGNSKAP

Morselskap		Beløp i MNOK	Noter	Konsern	
2010	2011			2011	2010
		Driftsinntekter			
2 751,1	3 005,5	Trafikkinntekter	5,23	4 712,1	4 319,2
1 322,4	1 429,9	Salgs- og leieinntekter	5,23	3 899,0	3 542,1
571,0	597,3	Andre driftsinntekter		10,7	9,5
4 644,5	5 032,7	Sum driftsinntekter		8 621,8	7 870,8
		Driftskostnader			
117,0	60,8	Varekostnader		106,8	160,6
2 068,2	2 422,7	Lønn og andre personalkostnader	24,26	2 871,4	2 434,7
541,4	591,5	Av- og nedskrivninger	6,7,26	1 258,7	1 090,1
1 708,0	1 938,0	Andre driftskostnader	25,26	2 863,7	2 476,8
4 434,6	5 013,0	Sum driftskostnader før verdiendringer og andre tap/gevinster, netto		7 100,6	6 162,2
209,9	19,7	Resultat før verdiendringer og andre tap/gevinster, netto		1 521,2	1 708,6
19,2	-23,6	Verdiendringer og andre tap/gevinster - netto	27	-35,8	36,2
229,1	-3,9	Driftsresultat		1 485,4	1 744,8
1 037,8	1 224,4	Finansinntekter	28	55,2	42,2
92,9	110,8	Finanskostnader	28	350,2	367,8
944,9	1 113,6	Finansresultat		-295,0	-325,6
1 174,0	1 109,7	Resultat før skattekostnad		1 190,4	1 419,2
341,9	324,3	Skattekostnad	18	346,8	411,1
832,1	785,4	ÅRSRESULTAT		843,6	1 008,1
		Tilordnet:			
832,1	785,4	Aksjonær		843,6	1 008,1

Note 1 til 31 er en integrert del av regnskapet.

UTVIDET RESULTATREGNSKAP

Morselskap		Beløp i MNOK	Noter	Konsern	
2010	2011			2011	2010
832,1	785,4	Årsresultat		843,6	1008,1
		<i>Utvidet resultat</i>			
-180,3	-1 068,8	Aktuarielle gevinster/tap på pensjonsforpliktelse	20	-1 239,4	-134,7
50,5	299,3	Skatteeffekt	19	347,0	37,8
-5,2	-5,7	Kontantstrømsikring	10	-44,2	-32,0
1,5	1,6	Skatteeffekt	19	12,4	9,0
-133,6	-773,7	Sum utvidet resultat etter skatt		-924,2	-120,0
698,5	11,7	Årets totalresultat		-80,6	888,1
		Tilordnet			
698,5	11,7	Aksjonær		-80,6	888,1

Note 1 til 31 er en integrert del av regnskapet.

BALANSE

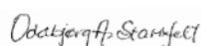
EIENDELER

Morselskap		Beløp i MNOK	Noter	Konsern	
31.12.10	31.12.11			31.12.11	31.12.10
		Anleggsmidler			
		<i>Immaterielle eiendeler</i>			
1 961,9	1 959,1	Utsatt skattefordel	19	2 411,6	2 042,5
47,8	61,4	Andre immaterielle eiendeler	7	61,4	47,8
2 009,7	2 020,5	Sum immaterielle eiendeler		2 473,0	2 090,3
		<i>Varige driftsmidler</i>			
7 063,7	7 389,4	Varige driftsmidler	6	16 889,7	16 672,9
1 357,7	1 814,5	Anlegg under utførelse		3 170,8	2 033,4
8 421,4	9 203,9	Sum varige driftsmidler		20 060,5	18 706,3
		<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
621,0	653,8	Investeringer i datterselskap	8	0,0	0,0
1 546,3	1 946,3	Lån til foretak i samme konsern	31	0,0	0,0
17,0	21,9	Derivater	10	21,9	17,0
1,7	1,5	Andre finansielle anleggsmidler og investeringer i tilknyttede selskaper	11	52,4	12,4
2 186,0	2 623,5	Sum finansielle anleggsmidler		74,3	29,4
12 617,1	13 847,9	Sum anleggsmidler		22 607,8	20 826,0
		Omløpsmidler			
16,1	13,7	Varer	12	13,7	16,1
1 057,6	1 126,3	Fordringer	13	1 116,5	1 036,7
16,7	0,5	Derivater	10	0,8	25,6
1 495,4	2 064,1	Bankinnskudd, kontanter og lignende	14	2 109,7	1 570,4
2 585,8	3 204,6	Sum omløpsmidler		3 240,7	2 648,8
15 202,9	17 052,5	SUM EIENDELER		25 848,5	23 474,8

Oslo, 29. mars 2012

Ola Mørkved Rinnan
Styrets leder

Kristin Vangdal
Nestleder

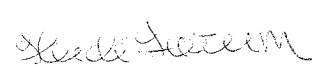

Oddbjørg A. Starrfelt

Ola. H. Strand

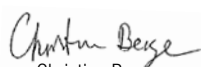

Eli Skrovset

Dag Hårstad

Helge Løbergslie

Heidi Anette Sørum

Grete Ovnerud

Christian Berge

Dag Falk-Petersen
Konsernsjef

EGENKAPITAL OG GJELD

Morselskap		Beløp i MNOK	Noter	Konsern	
31.12.10	31.12.11			31.12.11	31.12.10
		Egenkapital			
		<i>Innskutt egenkapital</i>			
5 400,1	5 400,1	Selskapskapital	15	5 400,1	5 400,1
5 400,1	5 400,1	Sum innskutt egenkapital		5 400,1	5 400,1
		<i>Opptjent egenkapital</i>			
70,3	-703,4	Annen egenkapital ikke resultatført	16	-828,7	95,5
4 009,6	4 291,0	Annen egenkapital		5 842,9	5 503,4
4 079,9	3 587,6	Sum opptjent egenkapital		5 014,2	5 598,9
9 480,0	8 987,7	Sum egenkapital		10 414,3	10 999,0
		Gjeld og forpliktelse			
		<i>Avsetning for forpliktelse</i>			
1 614,2	2 621,1	Pensjonsforpliktelse	20	3 054,3	1 886,1
7,4	7,1	Utsatt skatt	19	31,5	31,7
23,1	159,8	Annen forpliktelse	21	190,8	23,9
1 644,7	2 788,0	Sum forpliktelse		3 276,6	1 941,7
		<i>Langsiktig gjeld</i>			
0,0	0,0	Lån fra Staten	17	4 749,2	5 193,5
14,2	19,8	Derivater	10	118,3	76,5
1 583,7	2 844,0	Annen langsiktig gjeld	17	4 229,0	2 937,5
1 597,9	2 863,8	Sum annen langsiktig gjeld		9 096,5	8 207,5
		<i>Kortsiktig gjeld</i>			
290,3	364,6	Leverandørgjeld		599,0	469,2
243,6	13,5	Betalbar skatt	18	351,8	246,2
162,3	179,5	Skyldige offentlige avgifter		228,2	224,9
0,0	3,8	Derivater	10	7,1	0,0
5,7	256,7	Første års avdrag langsiktig gjeld	17	774,5	513,5
1 778,4	1 594,9	Annen kortsiktig gjeld	21,22	1 100,5	872,8
2 480,3	2 413,0	Sum kortsiktig gjeld		3 061,1	2 326,6
5 722,9	8 064,8	Sum gjeld		15 434,2	12 475,8
15 202,9	17 052,5	SUM EGENKAPITAL OG GJELD		25 848,5	23 474,8

Note 1 til 31 er en integrert del av regnskapet.

OPPSTILLING OVER ENDRINGER I EGENKAPITAL

Avinor AS	Beløp i MNOK	Aksjekapital	Annen egenkapital ikke resultatført	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01.2010		5 400,1	203,9	3 177,5	8 781,5
Årsresultat				832,1	832,1
Årets utvidede resultat			-133,6		-133,6
Årets totalresultat		0,0	-133,6	832,1	698,5
<i>Transaksjoner med aksjonær:</i>					
Utbytte for 2009				0,0	0,0
Sum transaksjoner med aksjonær		0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapital 31.12.2010		5 400,1	70,3	4 009,6	9 480,0
Årsresultat				785,4	785,4
Årets utvidede resultat			-773,7		-773,7
Årets totalresultat		0,0	-773,7	785,4	11,7
<i>Transaksjoner med aksjonær:</i>					
Utbytte for 2010				-504,0	-504,0
Sum transaksjoner med aksjonær		0,0	0,0	-504,0	-504,0
Egenkapital 31.12.2011		5 400,1	-703,4	4 291,0	8 987,7

Avinor Konsern	Beløp i MNOK	Aksjekapital	Annen egenkapital ikke resultatført	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01.2010		5 400,1	215,5	4 495,3	10 110,9
Årsresultat				1 008,1	1 008,1
Årets utvidede resultat			-120,0		-120,0
Årets totalresultat		0,0	-120,0	1 008,1	888,1
<i>Transaksjoner med aksjonær:</i>					
Utbytte for 2009				0,0	0,0
Sum transaksjoner med aksjonær		0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapital 31.12.2010		5 400,1	95,5	5 503,4	10 999,0
Årsresultat				843,6	843,6
Årets utvidede resultat			-924,2		-924,2
Årets totalresultat		0,0	-924,2	843,6	-80,6
<i>Transaksjoner med aksjonær:</i>					
Utbytte for 2010				-504,0	-504,0
Sum transaksjoner med aksjonær		0,0	0,0	-504,0	-504,0
Egenkapital 31.12.2011		5 400,1	-828,7	5 842,9	10 414,3

Note 1 til 31 er en integrert del av regnskapet.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Morselskap		Beløp i MNOK	Noter	Konsern	
2010	2011			2011	2010
Kontantstrømmer fra driften					
691,0	646,1	Kontantstrømmer fra driften*		3 093,2	2 553,5
-136,1	-246,1	Betalte skatter		-249,3	-150,0
554,9	400,0	Netto kontantstrøm fra driften		2 843,9	2 403,5
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
-1 269,8	-1 308,1	Investering i varige driftsmidler	6,7	-2 406,5	-2 176,7
0,0	-13,8	Konserninterne investeringer		0,0	0,0
50,0	0,0	Offentlig tilskudd		0,0	50,0
3,7	3,0	Salg av varige driftsmidler, herunder anlegg under utførelse		7,5	4,9
0,1	-6,5	Endring i andre investeringer		-7,0	0,2
-1 216,0	-1 325,4	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-2 406,0	-2 121,6
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
10,0	1 505,6	Opptak av gjeld		1 606,0	395,0
-4,7	0,0	Nedbetaling av gjeld		-503,5	-61,6
0,0	-400,0	Konserninterne utlån		0,0	0,0
0,0	-58,7	Konsernintern nedbetaling av gjeld		0,0	0,0
-109,1	-118,8	Betalte renter		-497,0	-463,2
906,0	566,0	Netto konsernbidrag/utbytte		-504,0	0,0
802,2	1 494,1	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		101,5	-129,8
141,1	568,7	Endring i kontanter, kontantekvivalenter og benyttede trekkrettigheter		539,4	152,1
1 354,3	1 495,4	Kontanter, kontantekvivalenter og benyttede trekkrettigheter 1.1	14	1 570,4	1 418,3
1 495,4	2 064,1	Kontanter, kontantekvivalenter og benyttede trekkrettigheter 31.12		2 109,8	1 570,4
Kontantstrømmer fra driften*					
1 174,0	1 109,7	Resultat før skatt		1 190,4	1 419,2
541,4	591,5	Ordinære avskrivninger		1 258,7	1 090,1
19,5	0,0	Tap/gevinst anleggsmidler		3,8	21,8
-13,6	20,0	Verdiendringer og andre tap/gevinster - netto (urealiserte)		32,1	-21,0
-113,4	-33,0	Endring i varer, kundefordringer og leverandørgjeld		-49,4	-129,4
-201,6	-61,9	Forskjellen mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger		-71,2	-231,1
70,0	329,2	Endringer i andre tidsavgrensningsposter		728,8	403,9
-785,3	-1 309,4	Endringer i konserninterne fordringer og forpliktelser		0,0	0,0
691,0	646,1	Kontantstrøm fra driften		3 093,2	2 553,5
I kontantstrømoppstillingen består inntekt fra salg av varige driftsmidler av					
23,2	3,0	Balanseført verdi		3,7	26,7
-19,5	0,0	Gevinst/tap ved salg av anleggsmidler		3,8	-21,8
3,7	3,0	Vederlag ved avgang varige driftsmidler		7,5	4,9

Note 1 til 31 er en integrert del av regnskapet.

NOTER TIL REGNSKAPET

- Note 1: Generell informasjon
- Note 2: Sammendrag av viktige regnskapsprinsipper
- Note 3: Finansielle risikofaktorer
- Note 4: Viktige regnskapsestimater og antakelser/forutsetninger
- Note 5: Segmentinformasjon
- Note 6: Varige driftsmidler
- Note 7: Immaterielle eiendeler
- Note 8: Datterselskaper
- Note 9: Finansielle instrumenter etter kategori
- Note 10: Derivater
- Note 11: Andre finansielle anleggsmidler og investeringer i tilknyttede selskaper
- Note 12: Varer
- Note 13: Kundefordringer, andre kortsiktige fordringer
- Note 14: Kontanter og kontantekvivalenter
- Note 15: Aksjekapital, aksjonærinformasjon, utbytte og resultat
- Note 16: Annen egenkapital ikke resultatført
- Note 17: Lån
- Note 18: Skattekostnad
- Note 19: Utsatt skatt
- Note 20: Pensjoner
- Note 21: Annen avsetning for forpliktelser
- Note 22: Annen kortsiktig gjeld
- Note 23: Driftsinntekter
- Note 24: Lønnskostnader, ansatte, godtgjørelser
- Note 25: Andre driftskostnader
- Note 26: Resultateffekter - Terminal 2 prosjektet
- Note 27: Verdiendringer og andre tap/gevinster - netto
- Note 28: Finansposter
- Note 29: Betingede utfall og usikre forpliktelser
- Note 30: Forpliktelser
- Note 31: Nærstående parter

NOTER

Note 1: Generell informasjon

Avinor AS og dets datterselskaper (samlet konsernet) skal eie, drive og utvikle luftfartsanlegg ved å legge til rette for sikker og effektiv luftfart, yte tjenester innen samme område og annen virksomhet som bygger opp under foretakets hovedvirksomhet, herunder kommersiell utvikling av virksomheten og lufthavnområdene. Avinor konsernet har hovedkontor i Oslo.

Note 2: Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsipper

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte i alle perioder som er presentert, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen. Det er benyttet samme regnskapsprinsipper i selskapsregnskapet som i konsernregnskapet, de nedenfor beskrevne prinsippene for konsernregnskapet gjelder følgelig også for selskapsregnskapet.

2.1. BASISPRINSIPPER

Konsernregnskapet til Avinor er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) som fastsatt av EU.

Konsernregnskapet er utarbeidet basert på historisk kost prinsippet med følgende modifikasjoner: Finansielle derivater samt finansielle eiendeler og forpliktelser er delvis vurdert til virkelig verdi dels ført over resultatet, dels ført over utvidet resultat.

Hele virksomheten til Avinor er definert som en kontantstrømgenererende enhet (CGU). Avinors økonomimodell bygger på forutsetningen om full samfinansiering mellom lønnsomme og ulønnsomme lufthavner og virksomhetsområder (totalsystemet). Innenfor totalsystemet er det klart uttrykt en målsetning om at kommersielle aktiviteter skal utvikles for å bidra til finansiering av ulønnsomme aktiviteter (pålegg/samfunnsansvar) og til å holde avgiftsnivået nede. Med dette utgangspunktet vurderer Avinor at en løsning hvor hele konsernets virksomhet vurderes samlet regnskapsmessig (totalsystemet), gir korrekt regnskapsmessig presentasjon av virksomheten.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger eller høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet særskilt.

2.1.1 Endringer i regnskapsprinsipper og opplysninger

(a) Nye og endrede standarder tatt i bruk i konsernet

Det er ingen nye eller endrede IFRS'er eller IFRIC-fortolkninger som er tråd i kraft for 2011-årsregnskapet som er vurdert å ha eller forventet å få en vesentlig påvirkning på konsernet.

(b) Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor konsernet ikke har valgt tidlig anvendelse

Konsernet har ikke valgt tidlig anvendelse av noen nye eller endrede IFRS'er eller IFRIC-fortolkninger.

IAS 19 «Employee Benefits» ble endret i juni 2011. Endringen medfører at alle estimatavvik skal føres i utvidet resultat ettersom de oppstår, en umiddelbar resultatføring av alle kostnader ved tidligere pensjonsopptjening og at man erstatter rentekostnader og forventet avkastning på pensjonsmidler med et netto rentebeløp som beregnes ved å benytte diskonteringsrenten på netto pensjonsforpliktelse. Konsernet har også tidligere benyttet opsjonene i nåværende IAS 19 for føring av estimatavvik i utvidet resultat og umiddelbar resultatføring. Konsernet har ikke sluttført analysen av konsekvensene av øvrige endringer i IAS 19.

REGNSKAPET FOR 2011

Konsernregnskapet for 2011 ble vedtatt av styret den 29. mars 2012.

IFRS 13 «Fair value measurement» defineres hva som menes med virkelig verdi når begrepet benyttes i IFRS, gir en enhetlig beskrivelse av hvordan virkelig verdi skal bestemmes i IFRS og definerer hvilke tilleggsplysninger som skal gis når virkelig verdi benyttes. Standarden utvider ikke omfanget av regnskapsføring til virkelig verdi men gir veiledning om anvendelsesmetode der bruken allerede er påkrevd eller tillatt i andre IFRS'er. Konsernet benytter virkelig verdi som målekriterium for visse eiendeler og forpliktelser. Konsernet har ikke vurdert den fulle innvirkning av IFRS 13.

2.2. KONSOLIDERINGSPRINSIPPER

Datterselskaper

Konsernregnskapet inkluderer Avinor AS og selskaper som Avinor AS har kontroll over. Kontroll oppnås når konsernet har makt til å styre et foretaks finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av foretakets aktiviteter, normalt gjennom aksjeeie med mer enn halvparten av stemmeretten. Avinor AS eier per 31.12.2011 alle datterselskaper 100 prosent. Konserninterne transaksjoner, mellomværende og urealisert fortjeneste mellom konsernselskaper elimineres. Regnskapsprinsipper i datterselskaper endres når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Tilknyttede selskaper

Konsernregnskapet inkluderer tilknyttede selskaper der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt for investeringer der konsernet har mellom 20 og 50 prosent av stemmeberettiget kapital. Konsernets andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskaper resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringen. Konsernets andel av utvidet resultat i det tilknyttede selskapet føres i utvidet resultat i konsernet og tillegges også balanseført beløp for investeringene.

Konsernets andel av urealisert fortjeneste på transaksjoner mellom konsernet og dets tilknyttede selskaper elimineres. Det samme gjelder for urealisert tap.

2.3. SEGMENTINFORMASJON

Driftssegmenter rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til selskapets øverste beslutningstaker. Selskapets øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene, er blitt identifisert som konsernledelsen.

2.4. OMBREGNING AV UTENLANDSK VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet med unntak av inntekter knyttet til underveisavgiften som omregnes til avtalt kurs. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden. Selskapenes funksjonelle valuta er NOK.

Valutagevinster og -tap knyttet til fordringer, gjeld, kontanter og kontantekvivalenter er vurdert til å være driftsrelaterede og er klassifisert som «Verdiendringer og andre tap/gevinster - netto».

2.5. VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler balanseføres første gang til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet. Anskaffelseskost kan også omfatte gevinster eller tap overført fra egenkapital, som skyldes sikring av kontantstrøm i utenlandsk valuta ved kjøp av driftsmidler.

Påfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat, når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Lånekostnader som påløper under konstruksjon av driftsmidler balanseføres fram til eiendelen er klar til påtenkt bruk. Tomter og boliger avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er:

Bygg og fast eiendom	10 – 50 år
Veier, anlegg m.m.	5 – 50 år
Banesystem	15 – 50 år
Transportmidler	3 – 10 år
Andre anleggsmidler	5 – 15 år

Driftsmidlenes utnyttbare levetid revurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Gevinst og tap ved avgang resultatføres og utgjør forskjellen mellom salgspris og balanseført verdi.

Varige driftsmidler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelenes balanseførte verdi. En nedskrivning resultatføres med forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi. Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler.

2.6. IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler ervervet separat balanseføres til kost. Kostnaden ved immaterielle eiendeler ervervet ved oppkjøp balanseføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Balanseførte immaterielle eiendeler regnskapsføres til kost redusert for eventuell av- og nedskrivning.

Internt genererte immaterielle eiendeler, med unntak av balanseførte utviklingskostnader, kostnadsføres løpende.

Økonomisk levetid er enten bestemt eller ubestemt. Immaterielle eiendeler med bestemt levetid avskrives over økonomisk levetid og testes for nedskrivning ved indikasjoner på dette. Avskrivningsmetode og -periode vurderes minst årlig. Endringer i avskrivningsmetode og/eller periode behandles som estimatendring.

Programvare

Utgifter knyttet til kjøp av nye EDB-program er balanseført som en immateriell eiendel, om disse utgiftene ikke er en del av anskaffelseskostnaden til hardware. Programvare avskrives normalt lineært over 5 år. Utgifter pådratt som følge av å vedlikeholde eller opprettholde fremtidig nytte av programvare, kostnadsføres dersom ikke endringene i programvaren øker den fremtidige økonomiske nytte av programvaren.

2.7. LEIEAVTALER

(i) Konsernet som leietaker

Finansielle leieavtaler:

Leieavtaler hvor konsernet overtar den vesentlige del av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen er finansielle leieavtaler. Omsetningsbaserte leieavtaler kostnadsføres løpende.

Operasjonelle leieavtaler:

Leieavtaler hvor det vesentligste av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen ikke er overført klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebetalingen klassifiseres som driftskostnad og resultatføres lineært over kontraktsperioden.

(ii) Konsernet som utleier

Operasjonelle leieavtaler:

Konsernet presenterer eiendeler som er utleid som anleggsmidler i balansen. Leieinntekten inntektsføres lineært over leieperioden.

2.8. OFFENTLIGE TILSKUDD

Offentlige tilskudd regnskapsføres til virkelig verdi når det foreligger rimelig sikkerhet for at selskapet vil oppfylle vilkårene knyttet til tilskuddene, og tilskuddene vil bli mottatt. Regnskapsføring av driftstilskudd innregnes på en systematisk måte over tilskuddsperioden. Tilskuddene føres til fradrag i den kostnad som tilskuddet er ment å dekke. Investeringsstilskudd balanseføres og innregnes på en systematisk måte over eiendelens brukstid. Investeringsstilskudd innregnes ved at tilskuddet trekkes fra ved fastsettelse av eiendelens balanseførte verdi.

2.9. VERDIFALL PÅ IKKE-FINANSIELLE EIENDELER

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare balanseført verdi. Denne vurderingen skjer med basis i at hele virksomheten til Avinor er definert som en kontantstrømgenererende enhet (CGU). En nedskrivning resultatføres med forskjellen mellom balanseført verdi og estimert virkelig verdi.

2.10. AKSJER I DATTERSELSKAP

Aksjer i datterselskap balanseføres på transaksjonstidspunktet til kostpris og klassifiseres som langsiktige. Aksjene vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare balanseført verdi.

2.11. FINANSIELLE EIENDELER

2.11.1 Klassifisering

Konsernet klassifiserer finansielle eiendeler i følgende kategorier: Til virkelig verdi over resultatet og lån og fordringer. Klassifiseringen avhenger av hensikten med eiendelen. Ledelsen klassifiserer finansielle eiendeler ved anskaffelse.

(a) Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler til virkelig verdi består av finansielle derivater med positiv markedsverdi. Eiendeler i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler hvis de forventes å bli realisert innen 12 måneder etter balansedagen.

(b) Lån og fordringer

Lån og fordringer er finansielle eiendeler som har fastsatte betalinger, bortsett fra derivater. Disse finansielle eiendelene omsettes ikke i et aktivt marked. De klassifiseres som omløpsmidler, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. I så fall klassifiseres de som anleggsmidler. Lån og fordringer klassifiseres som «kundefordringer og andre fordringer» i balansen.

2.11.2 Regnskapsføring og måling

Vanlige kjøp og salg av finansielle eiendeler regnskapsføres på avtaletidspunktet, som er den dagen konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultat, balanseføres første gang til virkelig verdi med tillegg av transaksjonsutgifter. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultat regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres.

Finansielle eiendeler fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet.

2.11.3 Verdifall på finansielle eiendeler

På hver balansedag vurderer konsernet om det finnes objektive indikatorer som tyder på verdiforringelse av enkelte eiendeler eller grupper av finansielle eiendeler. Nedskrivning gjøres om en verdiforringelse antas å være vesentlig og ha varig karakter.

2.12. DERIVATER OG SIKRING

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontrakten inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Regnskapsføringen av tilhørende gevinster og tap avhenger av hvorvidt derivatet er utpekt som et sikringsinstrument, og hvis dette er tilfelle, typen av sikring. Konsernet klassifiserer derivater som inngår i en sikring som enten

- (a) en sikring av virkelig verdi av en balanseført eiendel, forpliktelse eller ikke regnskapsført bindende tilsagn (virkelig verdi sikring) eller
- (b) en sikring av en balanseført eiendel, forpliktelse eller svært sannsynlig fremtidig transaksjon (kontantstrømsikring)

Ved begynnelsen av sikringstransaksjonen dokumenterer konsernet sammenhengen mellom sikringsinstrumentene og sikringsobjektene, formålet med risikostyringen og strategien bak de forskjellige sikringstransaksjonene. Konsernet dokumenterer også hvorvidt derivatene som benyttes er effektive i å utligne endringene i virkelig verdi eller kontantstrøm knyttet til sikringsobjektene. Slike vurderinger dokumenteres både ved ved sikringens begynnelse og løpende i sikringsperioden.

Virkelig verdi av et sikringsderivat klassifiseres som anleggsmiddel eller langsiktig gjeld dersom gjenværende løpetid på sikringsobjektet er lenger enn 12 måneder og som omløpsmiddel eller kortsiktig gjeld dersom gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mindre enn 12 måneder. Derivater holdt for handelsformål klassifiseres som omløpsmiddel eller kortsiktig gjeld.

Konsernet definerer som hovedregel sine derivater knyttet til innlån som sikringsderivat, og benytter seg derfor som hovedregel av sikringsbokføring når det gjelder disse lånene.

Konsernet gjennomfører økonomisk sikring i forbindelse med kjøp av kraft og utenlandsk valuta. For kraft benyttes kraftderivater handlet på NordPool. Disse derivatene kvalifiserer ikke for sikringsbokføring.

Endringer i virkelig verdi på derivater som ikke kvalifiserer for sikringsbokføring resultatføres som «Verdiendringer og andre tap/gevinster - netto» eller som «Finanskostnader» netto i Avinor-konsernet avhengig av om derivatet er knyttet til drift eller finans.

(a) Virkelig verdi sikring

Endringer i virkelig verdi på derivater som øremerkes og kvalifiserer for virkelig verdisikring og som er effektive, føres over resultatregnskapet sammen med endringen i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen på den tilhørende sikrede eiendel eller forpliktelse. Virkelig verdi sikring benyttes kun til sikring av fastrentelån. Gevinsten eller tapet knyttet til den effektive del av rentebytteavtaler som sikrer fastrentelån resultatføres under «Finanskostnader». Gevinst eller tap knyttet til den ineffektive del resultatføres som «Verdiendringer og andre tap/gevinster - netto». Endringer i virkelig verdi på det sikrede fastrentelånet som kan henføres til sikret renterisiko resultatføres under «Finanskostnader».

(b) Kontantstrømsikring

Den effektive delen av endring i virkelig verdi på derivater som designeres og kvalifiserer som kontantstrømsikring, regnskapsføres direkte i utvidet resultat. Tap og fortjeneste på den ineffektive delen resultatføres som «Finanskostnader» netto.

Beløp som er ført over utvidet resultat og oppsamlet i egenkapitalen omklassifiseres til resultatregnskapet i den perioden som den sikrede forpliktelsen eller planlagte transaksjoner påvirker resultatregnskapet (for eksempel når det planlagte salget finner sted). Gevinsten eller tapet som knytter seg til den effektive del av rentebytteavtalen som sikrer flytende rente lån resultatføres

under «Finanskostnader». Når et sikringsinstrument utløper eller selges, eller når en sikring ikke lenger tilfredsstiller kriteriene for sikringsbokføring, forblir samlet gevinst eller tap ført over utvidet resultat i egenkapitalen og blir omklassifisert til resultatet samtidig med at den planlagte transaksjonen blir resultatført. Hvis en planlagt transaksjon ikke lenger forventes å inntreffe, omklassifiseres balanseført beløp i egenkapitalen umiddelbart til resultatregnskapet.

2.13. FINANSIELLE FORPLIKTELSER

Konsernet klassifiserer finansielle forpliktelser i følgende kategorier: Til virkelig verdi over resultatet og andre finansielle forpliktelser. Klassifiseringen avhenger av av hensikten med forpliktelsen. Ledelsen klassifiserer finansielle forpliktelser når de pådras.

(a) Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet

Finansielle forpliktelser til virkelig verdi består av finansielle derivater med negativ markedsverdi. Derivatene balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontrakten inngås. Ved etterfølgende måling resultatføres endringer i virkelig verdi. Forpliktelser i denne kategorien klassifiseres som kortsiktig gjeld hvis de forventes å falle innen 12 måneder etter balansedagen.

(b) Andre finansielle forpliktelser

Andre finansielle forpliktelser er finansielle forpliktelser som har fastsatte betalinger, bortsett fra derivater. Disse finansielle forpliktelsene omsettes ikke i et aktivt marked. Forpliktelsene balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt forpliktelsen pådras. Etterfølgende måling skjer til amortisert kost etter effektiv rente metode. De klassifiseres som kortsiktig gjeld, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. I så fall klassifiseres de som langsiktig gjeld.

2.14. FERDIGVARER

Innkjøpte varer for videresalg regnskapsføres til det laveste av anskaffelseskost og netto salgspris. Beholdningen vurderes etter FIFO-prinsippet.

2.15. KUNDEFORDRINGER

Kundefordringer oppstår ved omsetning av varer eller tjenester som er innenfor den ordinære driftssyklusen. Dersom oppgjør forventes innen ett år eller mindre, klassifiseres fordringene som omløpsmidler. Dersom dette ikke er tilfelle, klassifiseres fordringene som anleggsmidler. Kundefordringer måles ved første gangs balanseføring til virkelig verdi. Ved senere måling vurderes kundefordringer til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente metoden, fratrukket avsetning for inntruffet tap.

2.16. KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, og trekk på kassekreditt.

2.17. AKSJEKAPITAL OG OVERKURS

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital.

2.18. LEVERANDØRGJELD

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved senere måling vurderes leverandørgjeld til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente metoden.

2.19. LÅN

Lån regnskapsføres til virkelig verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost ved bruk av effektiv rente, med unntak av lån sikret ved virkelig verdi sikring som regnskapsføres til virkelig verdi

også i etterfølgende perioder. Lån klassifiseres som kortsiktig gjeld med mindre det foreligger en ubetinget rett til å utsette betaling av gjelden i mer enn 12 måneder fra balansedato.

2.20. BETALBAR OG UTSATT SKATT

Skattekostnaden for perioden består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis dette er tilfelle, blir skatten også ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Det er beregnet utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld, ved bruk av gjeldsmetoden. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattbar inntekt vil foreligge, og at de midlertidige forskjellene kan fratrekkes i denne inntekten. Utsatt skattefordel vurderes mot framtidige forventede skattemessige resultater og verdsettes separat.

2.21. PENSJONSFORPLIKTELSER OG ANDRE KOMPENSASJONSORDNINGER

Pensjon

Pensjonsordningene er generelt finansiert gjennom innbetalinger til Statens Pensjonskasse, fastsatt basert på periodiske aktuarberegninger. Konsernet har en ytelsesbasert pensjonsordning. En ytelsesplan er en ordning hvor arbeidsgiver forplikter seg til periodiske pensjonsytelser til den ansatte når vedkommende blir pensjonist. Pensjonsutbetalingen er avhengig av flere faktorer, blant annet antall år ansatt i selskapet og lønn.

Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger med renten på en obligasjon utstedt av et selskap med høy kredittverdighet (eller langsiktig statsobligasjonsrente) i den samme valuta som ytelsene vil bli betalt og med en løpetid som er tilnærmet den samme som løpetiden for den relaterte pensjonsforpliktelsen.

Endringer i forutsetninger, grunnlagsdata og pensjonsplanens ytelser som gir opphav til regnskapsmessig tap eller gevinst blir regnskapsført mot egenkapitalen i oppstillingen over utvidet resultat i den perioden de oppstår. En endring av ytelsene som er henførbare til tidligere tjenester innebærer en planendring som er en kostnad ved tidligere perioders pensjonsopptjening. Negativ kostnad oppstår når ytelsene endres slik at nåverdien av den ytelsesbaserte pensjonsordningen reduseres.

Pensjonsordningen er ikke direkte fondsbasert. Utbetalingen av pensjoner er garantert av den norske stat (pensjonslovens §1). Det blir simulert en forvaltning av tildelte pensjonsmidler («fiktivt fond») som om disse midlene er plassert i langsiktige statsobligasjoner. Pensjonsordningen kan ikke flyttes på samme måte som en privat pensjonsordning og det forutsettes at pensjonsordningen videreføres i SPK. I simuleringen legges det til grunn at obligasjonene holdes til tidspunkt for utløp. Pensjonsmidlene verdsettes derfor til pålydende pluss avkastning.

Ventelønn

Fram til 31.12.2005 hadde ansatte rett til ventelønn etter tjenestemannsloven ved oppsigelse, uten egen skyld. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ventelønn er definert som nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen.

2.22. AVSETNINGER

En avsetning regnskapsføres når konsernet har en forpliktelse (rettslig eller selvpålagt) som en følge av en tidligere hendelse, der det er sannsynlig (mer sannsynlig enn ikke) at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av denne forpliktelsen og beløpets størrelse kan måles pålitelig. Hvis effekten er betydelig, beregnes avsetningen ved å neddiskontere forventede fremtidige kontantstrømmer med en diskonteringsrente før skatt som reflekterer markedets prissetting av tidsverdien av penger og, hvis relevant, risikoer spesifikt knyttet til forpliktelsen.

2.23. INNTEKTSFØRING

Inntekter ved salg av tjenester vurderes til virkelig verdi, netto etter fradrag for merverdiavgift, returer, rabatter og avslag. Konserninternt salg elimineres. Inntekter resultatføres som følger (konsernets inntekter kommer i hovedsak fra luftfartsavgifter og utleie av eiendom, se note 23):

(a) Salg av luftfarts- og eiendomstjenester

Salg av tjenester resultatføres i den perioden tjenesten utføres. Inntekter ved utleie av fast eiendom med fast leievederlag resultatføres over leieavtalens løpetid. Inntekter ved utleie av fast eiendom med omsetningsbasert leievederlag resultatføres når inntekten er opptjent. Inntekt ved salg av eiendom resultatføres i den periode risiko og kontroll er overført til kjøper. Som hovedregel innebærer dette at inntekten anses opptjent på overtakelsestidspunktet.

(b) Inntekt fra utbytte

Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

2.24. UTBYTTE

Utbyttebetalinger til selskapets aksjonær klassifiseres som gjeld når utbyttet er fastsatt av generalforsamlingen.

2.25. HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

Note 3: Finansielle risikofaktorer

Konsernets aktiviteter medfører ulike typer finansiell risiko: Markedsrisiko (inkludert valutarisiko, virkelig verdi renterisiko, flytende rente risiko og prisrisiko), kredittrisiko og likviditetsrisiko. Konsernets overordnede risikostyringsplan fokuserer på å begrense volatiliteten i konsernets finansielle resultater. Konsernet benytter finansielle derivater for å sikre seg mot visse risikoer.

Risikostyringen for konsernet ivaretas av en sentral finansavdeling i overensstemmelse med retningslinjer godkjent av styret. Konsernets finansavdeling identifiserer, evaluerer og sikrer finansiell risiko i nært samarbeid med de ulike driftsenhetene. Det er etablert retningslinjer som regulerer den overordnede risikostyringen samt spesifikke områder som valutarisiko, renterisiko, kredittrisiko, bruk av finansielle derivater og øvrige finansielle instrumenter samt investering av overskuddslikviditet.

MARKEDSRISIKO

(i) Valutarisiko

Konsernet og Avinor AS er eksponert for valutasingninger knyttet til verdien av norske kroner relativt mot andre valutaer på grunn av inntekter og utgifter i utenlandsk valuta. Konsernet inngår terminkontrakter for å redusere valutarisikoen i kontantstrømmer nominert i utenlandsk valuta. Konsernet og Avinor AS er hovedsakelig eksponert mot EUR.

På inntektssiden er konsernet eksponert for valutarisiko gjennom underveisavgiften. Avinor har risikoen forbundet med overføring av inntektene til Norge. Perioden fra kursfastsettelse til innbetaling utgjør omtrent tre måneder. Valutainntekter selges forward i den grad de ikke skal brukes til direkte valutautbetalinger i egen kontantstrøm. Konsernet har også valutarisiko knyttet til utbetalinger for kontrakter i utenlandsk valuta. Som hovedprinsipp gjennomføres det sikring av transaksjonsrisiko for kontrakter i utenlandsk valuta som tilsvarer mer enn MNOK 2. Normalt gjøres ikke slike sikringer med løpetid utover 3 år. Sikring av valutarisiko inngår normalt ikke i noen regnskapsmessig sikringsrelasjon.

(ii) Renterisiko

Konsernet er eksponert for renterisiko gjennom sine finansieringsaktiviteter (se note 17). Deler av den rentebærende gjelden har flytende rentebetingelser som innebærer at konsernet er påvirket av endringer i rentenivået.

Formålet med konsernets styring av renterisiko er å holde volatiliteten på rentekostnadene innenfor akseptable rammer. Konsernets strategi er at konsernet skal ha maksimalt 75 prosent av totale lån (eksklusive fastrentedelen av statslån) og framtidige lån knyttet til styregodkjente prosjekter til flytende rente og maksimalt 75 prosent til fast rente. Konsernet benytter ulike derivater for å justere den effektive renteeksponering. Per 31.12.2011 er alle rentederivater tilpasset løpetid og øvrige betingelser for spesifikke lån. Hensyntatt rentederivater har konsernet 71 prosent langsiktig NIBOR-basert gjeld til fast rente. Medregnes fastrentedelen av statslånet har konsernet en fastrenteandel på den langsiktige gjelden på 85 prosent.

Per 31.12.2011 hadde konsernet renteswapavtaler pålydende MNOK 1.186 (2010: MNOK 1.216) der konsernet mottar en variabel NIBOR rente og betaler en fast rente på 5,08 prosent av pålydende og MNOK 425 (2010: MNOK 425) der konsernet mottar en fast rente på 5,77 prosent og betaler en flytende rente på 6 måneder NIBOR +1,95 prosent. Renteswappene benyttes til å sikre seg mot resultatsvingninger som følge av endringer i rentenivået. De sikrede lånene og renteswapavtalene har like betingelser.

Alle renteswapper er økonomisk sikring for enten virkelig verdi eller kontantstrøm. Alle renteswapper er balanseført til virkelig verdi.

Følgende tabell viser konsernets sensitivitet for potensielle endringer i rentenivå per balansedato. Beregningen hensyntar alle rentederivater.

Avinor konsern	Endring i rentenivået i basispunkter	Effekt på resultat før skatt (MNOK)	Effekt på egenkapitalen (MNOK)
2011	+50	-4,8	29,3
	-50	4,9	-31,5
2010	+50	-5,2	20,0
	-50	5,3	-20,9

Avinor AS	Endring i rentenivået i basispunkter	Effekt på resultat før skatt (MNOK)	Effekt på egenkapitalen (MNOK)
2011	+50	-0,2	4,4
	-50	0,3	-4,7
2010	+50	-5,9	-0,6
	-50	6,0	0,5

Basert på de finansielle instrumentene som eksisterte per 31. desember 2011 vil en økning på 0,5 prosent i rentenivået redusere konsernets resultat før skatt med MNOK 4,8 (2010: MNOK 5,2).

Gjennomsnittlig effektiv rente på finansielle instrumenter var som følger	2011 (%)	2010 (%)
Kassekreditt	IA	IA
Statslån	4,11	4,09
Obligasjonslån	5,79	5,87
Banklån	5,11	5,51

Tallene inkluderer tilhørende rentesikringsderivater.

Avinor AS har et innlån per 31.12.2011 på MNOK 3.000,0 (2010: MNOK 1500,0) ut over trekk på kassekreditt med MNOK 0,0 (2010: MNOK 0,0).

(iii) Kraftpriserisiko

Avinor er forbruker av elektrisk kraft. Det er inngått finansielle kontrakter via Nord Pool for å sikre deler av kraftforbruket. Per 31.12.2011 er det inngått kontrakter som dekker det meste av forventet forbruk i 2012. Kontraktene inngår ikke i noen regnskapsmessig sikringsrelasjon. Kraftkjøp skjer i Euro. Virkelig verdi av inngåtte kraftkontrakter er beregnet til MNOK -6,4 (2010: MNOK 30,0) basert på valutakurs pr årsslutt.

Sensitivetsanalyse per 31.12.11

Avinor konsern	Markedspris 31.12.11	Effekt resultat før skatt (MNOK) ved 20 % økning i kraftpris
	-6,4	2,8
Avinor AS	Markedspris 31.12.11	Effekt resultat før skatt (MNOK) ved 20 % økning i kraftpris
	-3,8	1,9

KREDITTRISIKO

Konsernet har i det vesentlige kredittrisiko knyttet til flyselskaper og luftfartsrelaterte næringer. Konsernet har kredittrisiko knyttet til tre vesentlige kunder. Det har ikke vært problemer med oppgjør fra disse kundene (se nedenfor). Konsernet vurderer at det er middels risiko for at kundene ikke evner å oppfylle sine forpliktelser. Konsernet har retningslinjer for å begrense eksponering for mulige tap. Konsernet har ikke garantert for tredjeparters gjeld. Maksimal risikoeksponering er representert ved balanseført verdi av de finansielle eiendelene, inkludert derivater, i balansen. Da motparten i derivathandelen normalt er banker og kraftbørsen, anses kredittrisikoen knyttet til derivater for å være liten. Konsernet anser sin maksimale risikoeksponering å være balanseført verdi av kundefordringer og andre omløpsmidler (se note 13). Konsernet har ingen vesentlig forfalte kundefordringer (se note 13). Konsernets hovedbankforbindelse har ekstern kredittvurdering A-1 (kort sikt) og A+ (lang sikt) (Standard & Poors).

Nærmere om kredittverdighet i kundefordringer og konserninterne fordringer:

Kredittrisiko i finansielle instrumenter som ikke er forfalt eller som ikke har vært gjenstand for nedskrivning, kan vurderes ved bruk av eksterne kredittvurderinger (hvis tilgjengelig) eller historisk informasjon om brudd på kredittbetingelser.

Klassifisering av historisk informasjon (kundefordringer som ikke har vært gjenstand for nedskrivning):

* Gruppe 1 - nye kunder/nærstående parter (mindre enn 6 måneder)

* Gruppe 2 - eksisterende kunder/nærstående (mer enn 6 måneder) som historisk ikke har brutt kredittbetingelser.

* Gruppe 3 - eksisterende kunder/nærstående (mer enn 6 måneder) som historisk har hatt flere brudd på kredittbetingelser.

Alle tilgodehevender har blitt betalt fullt ut etter bruddene.

Alle konserninterne fordringer og det alt vesentligste av eksterne kundefordringer klassifiseres i gruppe 2.

Ingen finansielle eiendeler har blitt reforhandlet i løpet av siste regnskapsår. Ingen av lånene til nærstående parter har forfalt og ikke blitt nedskrevet.

LIKVIDITETSRIKIO

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke vil være i stand til å betjene sine finansielle forpliktelser etter hvert som de forfaller. Konsernets strategi for å håndtere likviditetsrisiko er å ha tilstrekkelig med likvider til enhver tid for å kunne innfri sine finansielle forpliktelser ved forfall, både under normale og ekstraordinære omstendigheter, uten å risikere uakseptable tap. Ubenyttede kredittmuligheter er omtalt i note 14.

Følgende tabell viser en oversikt over forfallsstrukturen for konsernets finansielle forpliktelser, basert på udiskonterte kontraktuelle betalinger. Ved tilfeller der motparten kan kreve tidligere innløsning, er beløpet gjengitt i den tidligste perioden betaling kan kreves fra motpart. Dersom forpliktelser kan kreves innløst på forespørsel er disse inkludert i første kolonne (under 1 måned):

Avinor konsern	Gjenværende periode					Totalt
	Under 1 måned	1–3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Mer enn 5 år	
31.12.11						
Rentebærende stats-, obligasjons- og banklån*	10,5	21,1	1 149,9	4 638,6	6 635,2	12 455,3
Andre forpliktelser	0,7	1,4	6,4	187,9	2,2	198,6
Leverandørgjeld	328,0	271,0	0,0	0,0	0,0	599,0
Annen kortsiktig gjeld	137,2	67,6				204,8
31.12.10						
Rentebærende stats-, obligasjons- og banklån*	10,4	24,2	826,3	4 491,1	5 902,0	11 254,0
Andre forpliktelser	1,9	3,5	14,4	18,2	5,4	43,4
Leverandørgjeld	252,7	216,5	0,0	0,0	0,0	469,2
Annen kortsiktig gjeld	94,6	46,6	0,0	0,0	0,0	141,2

* inklusive derivater

Avinor AS	Gjenværende periode					Totalt
	Under 1 måned	1–3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Mer enn 5 år	
31.12.11						
Rentebærende stats-, obligasjons- og banklån*	1,3	2,6	398,8	1 731,6	1 940,3	4 074,6
Andre forpliktelser	0,7	1,3	5,9	157,0	2,2	167,1
Leverandørgjeld	200,6	164,0	0,0	0,0	0,0	364,6
Annen kortsiktig gjeld	172,3	84,7				257,0
31.12.10						
Rentebærende stats-, obligasjons- og banklån*	0,0	2,6	92,0	1 379,3	426,2	1 900,1
Andre forpliktelser	1,8	3,3	13,7	17,4	5,4	41,6
Leverandørgjeld	156,0	134,3	0,0	0,0	0,0	290,3
Annen kortsiktig gjeld	148,7	74,3	0,0	0,0	0,0	223,0

* inklusive derivater

Se note 17 for informasjon om langsiktige lån.

I tillegg til refinansiering av lånene spesifisert over, vil konsernet de neste 7-8 årene ha behov for finansiering av ny infrastruktur i form av kapasitetsutvidende tiltak. Brutto finansiering skal dekke både refinansiering av forfallene spesifisert over, bygging av ny terminal på Gardermoen og andre planlagte investeringsaktiviteter.

ANDRE NOTEOPPLYSNINGER

Virkelig verdi av derivater som er utpekt som sikringsinstrumenter er regnskapsført som derivater under omløpsmidler/kortsiktig gjeld eller finansielle anleggsmidler/ annen langsiktig gjeld avhengig av forfallstidspunktet til det tilhørende sikringsobjektet. Renteswappene har en løpetid mellom 0,75 og 9,5 år.

KAPITALSTRUKTUR OG EGENKAPITAL

Hovedformålet for konsernets forvaltning av kapitalstrukturen er å sikre at konsernets forretningsmessige hovedmål nås innefor forsvarlige finansielle rammer. De overordnede finansielle styringsmål (forsvarlige finansielle rammer) er følgende:

1. Egenkapitalandel: 40 prosent
2. Verdijustert egenkapital minimum lik bokført egenkapital

Konsernet forvalter sin kapitalstruktur, og gjør nødvendige endringer i den, basert på en løpende vurdering av de økonomiske forhold virksomheten drives under, og de utsikter man ser på kort og mellomlang sikt. Inngåtte låneavtaler stiller krav til størrelsen på konsernets egenkapital. Inngåtte avtaler knyttet til trekkrettighet og obligasjonslån krever at konsernets egenkapital ikke underskrider 40 prosent av brutto rentebærende gjeld og egenkapital.

Vedtektenes §11 stiller følgende begrensning i finansieringen: Langsiktige lån til finansiering av anleggsmidler kan tas opp innenfor en ramme som sikrer at konsernets egenkapital ikke kan underskride 40 prosent av konsernets til enhver tid bokførte rentebærende langsiktige lån og egenkapital.

Netto rentebærende gjeld er definert som rentebærende gjeld (kort og lang) eksklusive leverandørgjeld. Egenkapital omfatter innskutt og opptjent egenkapital.

Avinor konsern	2011	2010
Rentebærende gjeld	9 752,7	8 644,5
Egenkapital	10 414,3	10 999,0
Sum EK og rentebærende gjeld	20 167,0	19 643,5
Gjeldsgrad	48,4 %	44,0 %
EK andel	51,6 %	56 %
EK andel hensyntatt kontantbeholdning	57,7 %	60,9 %

Avinor AS	2011	2010
Rentebærende gjeld	3 100,7	1 589,4
Egenkapital	8 987,7	9 480,0
Sum EK og rentebærende gjeld	12 088,4	11 069,4
Gjeldsgrad	25,7 %	14,4 %
EK andel	74,3 %	85,6 %
EK andel hensyntatt kontantbeholdning	89,7 %	99,0 %

VURDERING AV VIRKELIG VERDI

Virkelig verdi av valuta terminkontrakter er fastsatt ved å benytte markedsverdi på balansedagen. For alle ovennevnte derivater er virkelig verdi bekreftet av den finansinstitusjon som selskapet har inngått avtalene med.

Balanseført verdi av kontanter og kassekreditt er tilnærmet lik virkelig verdi på grunn av at disse instrumentene har kort forfallstid. Tilsvarende er balanseført verdi av kundefordringer og leverandørgjeld tilnærmet lik virkelig verdi da de inngås til «normale» betingelser. Virkelig verdi på langsiktig gjeld er beregnet ved bruk av noterte markedspriser eller ved bruk av rentebetingelser for gjeld med tilsvarende løpetid og kredittrisiko. Under følger en sammenligning av balanseførte verdier og virkelig verdi for selskapet og konsernets finansielle instrumenter.

Avinor AS	2011		2010	
	Balanse ført verdi	Virkelig verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi
<i>Rentebærende gjeld</i>				
Statslån	1 524,8	1 534,3	1 519,1	1 577,0
Obligasjonslån	1 500,0	1 537,7	0,0	0,0

Avinor konsern	2011		2010	
	Balanse ført verdi	Virkelig verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi
<i>Rentebærende gjeld</i>				
Statslån	5 193,5	5 419,4	5 637,9	5 776,3
Obligasjonslån	1 524,8	1 534,3	1 519,1	1 577,0
Banklån	2 958,6	2 996,3	1 417,2	1 417,2

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger:

* Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse (nivå 1)

* Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen (nivå 2)

* Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger (nivå 3))

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2011:

Avinor konsern	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
<i>Eiendeler</i>				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	0,0	22,4	0,0	22,4
Derivater benyttet til sikring	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum eiendeler	0,0	22,4	0,0	22,4
<i>Forpliktelseser</i>				
Finansielle forpliktelseser til virkelig verdi over resultat	6,4	5,2	0,0	11,6
Derivater benyttet til sikring	0,0	112,9	0,0	112,9
Obligasjonslån	0,0	449,8	0,0	449,8
Sum forpliktelseser	6,4	567,9	0,0	574,3

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2010:

Avinor konsern	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
<i>Eiendeler</i>				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	21,8	20,9	0,0	42,7
Derivater benyttet til sikring	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum eiendeler	21,8	20,9	0,0	42,7
<i>Forpliktelseser</i>				
Finansielle forpliktelseser til virkelig verdi over resultat	0,0	7,0	0,0	7,0
Derivater benyttet til sikring	0,0	69,5	0,0	69,5
Obligasjonslån	0,0	444,1	0,0	444,1
Sum forpliktelseser	0,0	520,6	0,0	520,6

Note 4: Viktige regnskapsestimer og antakelser/forutsetninger

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet i henhold til IFRS har selskapets ledelse benyttet estimer basert på beste skjønn og forutsetninger som er vurdert å være realistiske. Det vil kunne oppstå situasjoner eller endringer i markedsforhold som kan medføre endrede estimer, og dermed påvirke selskapets eiendeler, gjeld, egenkapital og resultat.

VIKTIGE REGNSKAPSESTIMATER OG ANTAKELSER/FORUTSETNINGER:

Selskapets mest vesentlige regnskapsestimer/antagelser og forutsetninger er knyttet til følgende poster:

- Verdsettelse utsatt skattefordel
- Virkelig verdi på varige driftsmidler
- Avskrivninger på varige driftsmidler
- Netto pensjonsforpliktelse

VIKTIGE SKJØNNSMESSIGE VURDERINGER VED ANVENDELSE AV ENHETENS REGNSKAPSPRINSIPPER:

Netto utsatt skattefordel:

Konsernet verdivurderer utsatt skattefordel separat etter reglene i IAS 12. Konsernet har vesentlige midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier (se note 19). Dette medfører en vesentlig utsatt skattefordel. Det er foretatt en analyse av konsernets skatteposisjon, som sannsynliggjør at konsernet kan utnytte denne fordelene.

Impairment vurdering:

Konsernet benytter reglene i IAS 36 i forbindelse med vurdering av verdifall på konsernets eiendeler. Konsernet vurderes under ett som en kontantstrøm-genererende enhet (se note 2.1). Vurderingen krever stor grad av skjønn. Blant annet gjøres det vurdering av hvor lang periode verdifallet strekker seg over og hvor mye lavere virkelig verdi er enn anskaffelseskost, i tillegg til den finansielle stillingen og forventet utvikling i markedet, inkludert faktorer som operasjonelle og finansielle kontantstrømmer. Se note 6.

Avskrivninger på varige driftsmidler

Anleggsmiddelets anskaffelseskost eller revaluerte verdi avskrives til rettsverdi over forventet utnyttbar levetid. Forventet utnyttbar levetid estimeres på bakgrunn av erfaring, historikk og skjønsmessige vurderinger og justeres dersom det oppstår endringer i forventningene.

Netto pensjonsforpliktelse:

Netto pensjonsforpliktelse er fastsatt basert på aktuarberegninger som bygger på forutsetninger blant annet knyttet til diskonteringsrente, fremtidig lønnsvekst, pensjonsreguleringer, forventet avkastning på pensjonsmidler, samt demografiske forhold om uførhet og dødelighet. Forutsetningene fastsettes basert på observerbare markedspriser og historisk utvikling i selskapet og samfunnet forøvrig. Endringer i forutsetningene vil ha betydelige effekter på den beregnede pensjonsforpliktelse-/kostnad. En økning i diskonteringsrenten på 1 prosent ville gi en reduksjon i pensjonskostnad og brutto pensjonsforpliktelse på ca. 25-30 prosent.

Det er innført endringer i folketrygden fra og med 1.1.2011. Samordningsregelverket for offentlig tjenestepensjon er imidlertid ikke fastsatt for personer født i 1954 og senere. I tillegg er reglene for uførepensjon og etterlattepensjon i den offentlige pensjonsordningen ikke fastlagt. Så snart regelverket er klarlagt, vil dette bli innarbeidet i regnskapet.

Note 5: Segmentinformasjon

Beløp i MNOK

Avinor-konsernets virksomhet omfatter i dag flysikringstjenester og drift av i alt 46 lufthavner inklusive Oslo Lufthavn Gardermoen. Driftssegmentene identifiseres basert på den rapportering konsernledelsen bruker når de gjør vurderinger av prestasjoner og lønnsomhet på et strategisk nivå. Segmentinformasjonen viser driftsresultat fordelt etter intern organisering i konsernet. For ledelsesformål er konsernet organisert i en flysikringsdivisjon, to lufthavndivisjoner og Oslo Lufthavn. Lufthavndivisjonene og Oslo Lufthavn er organisert etter størrelse på lufthavnene. Organiseringen av Avinor ble endret med virkning fra 01.06.2010. Segmentinformasjonen er basert på ny organisasjon. Sammenligningstall er endret i samsvar.

Segmentinformasjon som er formidlet til konsernledelsen for de rapporteringspliktige segmentene for regnskapsåret 2011 er som følger:

Avinor konsern 31.12.11	Oslo lufthavn	Store lufthavner	Regionale og lokale lufthavner	Flysikring	Felles/ ufordelt	Eliminering	Sum
Luftfartsinntekter	1 706,6	1 234,1	817,0	954,4	0,0		4 712,1
Andre driftsinntekter	2 409,8	951,9	441,6	103,1	3,3		3 909,7
Konserninterne inntekter	72,0	87,4	35,6	733,8	838,5	-1 767,3	0,0
Sum driftsinntekter	4 188,3	2 273,4	1 294,2	1 791,3	841,8	-1 767,3	8 621,8
Lønn og andre personalkostnader	449,2	279,6	727,5	1 189,2	225,8		2 871,4
Av- og nedskrivninger	605,6	197,8	298,4	89,4	49,9		1 241,0
Andre driftskostnader	1 060,3	437,1	768,2	295,0	445,7		3 006,3
Konserninterne kostnader	629,2	346,1	585,2	123,9	82,8	-1 767,3	0,0
Sum driftskostnader	2 744,2	1 260,6	2 379,3	1 697,6	804,3	-1 767,3	7 118,7
ENHETSRESULTAT	1 444,1	1 012,8	-1 085,1	93,7	37,6	0,0	1 503,1
Konsernjustering avskrivninger (a)	164,7	-65,8	-115,5	0,0	-1,1		-17,7
Konsernintern festeavgift (b)	382,2				-382,2		0,0
DRIFTSRESULTAT	1 990,9	947,0	-1 200,6	93,7	-345,7	0,0	1 485,4
Varige driftsmidler	7 050,3	3 809,0	5 280,5	653,5	157,8		16 951,1

Avinor konsern 31.12.10	Oslo lufthavn	Store lufthavner	Regionale og lokale lufthavner	Flysikring	Felles/ufordelt	Eliminering	Sum
Luftfartsinntekter	1 568,0	1 110,9	737,2	903,0	0,0		4 319,2
Andre driftsinntekter	2 180,9	818,9	381,9	167,0	2,9		3 551,6
Konserninterne inntekter	67,9	82,9	33,4	713,2	597,8	-1 495,1	0,0
Sum driftsinntekter	3 816,8	2 012,7	1 152,5	1 783,2	600,7	-1 495,1	7 870,8
Lønn og andre personalkostnader	366,0	256,5	706,4	1 183,5	-77,6		2 434,7
Av- og nedskrivninger	496,2	177,2	285,3	89,2	24,5		1 072,4
Andre driftskostnader	864,1	416,9	757,4	371,4	191,3		2 601,1
Konserninterne kostnader	596,2	292,4	488,7	73,4	44,5	-1 495,1	0,0
Sum driftskostnader	2 322,5	1 143,0	2 237,8	1 717,5	182,7	-1 495,1	6 108,3
ENHETSRESULTAT	1 494,4	869,7	-1 085,3	65,7	418,0	0,0	1 762,5
Konsernjustering avskrivninger (a)	164,7	-65,8	-115,5	0,0	-1,1		-17,7
Konsernintern festeavgift (b)	375,0				-375,0		0,0
DRIFTSRESULTAT	2 034,1	803,9	-1 200,8	65,7	41,9	0,0	1 744,8
Varige driftsmidler	7 103,7	3 682,0	5 222,7	580,3	132,0		16 720,7

(a) Konsernjustering som følge av vurdering av åpningsbalanse per 01.01.2003 til IFRS

(b) Konsernintern festeavgift for grunn Gardermoen tilgodeses Oslo Lufthavn AS i segmentrapporteringen.

Langsiktig finansiell gjeld omfatter statslån Oslo Lufthavn AS, obligasjonslån Avinor AS og særskilt finansiering av hotell- og parkeringshus. Gjeld benyttes ikke som styringsparameter av ledelsen på segmentnivå. Finansieringen for konsernet ivaretas av en sentral finansavdeling i overensstemmelse med retningslinjer godkjent av styret. Salg mellom segmentene gjennomføres i henhold til armlengdeprinsippet. Ved rapportering av inntekt fra eksterne parter til konsernledelsen er måling av inntekt i overensstemmelse med målingen i resultatregnskapet. Finansiell risikostyring for konsernet ivaretas av en sentral finansavdeling i overensstemmelse med retningslinjer godkjent av styret. Konsernets finansavdeling identifiserer, evaluerer og sikrer finansiell risiko i nært samarbeid med de ulike driftsenhetene. Det etableres retningslinjer som regulerer den overordnede risikostyringen, samt spesifikke områder som valutarisiko, renterisiko, kredittisiko, bruk av finansielle derivater og øvrige finansielle instrumenter samt investering av overskuddslikviditet.

Note 6: Varige driftsmidler

Beløp i MNOK

Avinor AS	Tomter og grunn	Bygninger og annen fast eiendom	Banesystem	Transportmidler og fly	Inventar, maskiner med mer	Veier, anlegg med mer	Sum	Anlegg under utførelse	Sum varige driftsmidler
Per 1. januar 2010									
Anskaffelseskost	652,3	3 029,2	2 235,5	456,2	1 756,3	343,8	8 473,3	1 429,4	9 902,7
Akkumulerte av- og nedskrivninger	0,0	-573,5	-395,5	-149,7	-899,3	-86,9	-2 104,9	0,0	-2 104,9
Balanseført verdi 01.01	652,3	2 455,7	1 840,0	306,5	857,0	256,9	6 368,4	1 429,4	7 797,8
Regnskapsåret 2010									
Balanseført verdi 01.01	652,3	2 455,7	1 840,0	306,5	857,0	256,9	6 368,4	1 429,4	7 797,8
Tilgang	24,6	248,6	496,1	59,2	344,1	74,9	1 247,5	1 267,8	2 515,3
Offentlig tilskudd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-92,0	-92,0
Avgang	0,0	-20,9	-0,1	-0,3	-1,9	0,0	-23,2	-1 247,5	-1 270,7
Årets avskrivninger	0,0	-149,9	-98,7	-34,7	-203,9	-41,8	-529,0	0,0	-529,0
Balanseført verdi 31.12	676,9	2 533,5	2 237,3	330,7	995,3	290,0	7 063,7	1 357,7	8 421,4
Per 31. desember 2010									
Anskaffelseskost	676,9	3 246,7	2 731,5	514,3	2 078,0	418,7	9 666,1	1 357,7	11 023,8
Akkumulerte av- og nedskrivninger	0,0	713,2	494,2	183,5	1 082,8	128,7	2 602,4	0,0	2 602,4
Balanseført verdi 31.12	676,9	2 533,5	2 237,3	330,8	995,2	290,0	7 063,7	1 357,7	8 421,4
Regnskapsåret 2011									
Balanseført verdi 01.01	676,9	2 533,5	2 237,3	330,8	995,2	290,0	7 063,7	1 357,7	8 421,4
Tilgang	36,8	267,2	209,8	79,6	282,0	30,5	905,9	1 362,7	2 268,6
Avgang	0,0	-0,2	-0,7	-0,3	0,0	-1,7	-2,9	-905,9	-908,8
Årets avskrivninger	0,0	-162,4	-112,1	-37,0	-222,8	-43,0	-577,3	0,0	-577,3
Balanseført verdi 31.12	713,7	2 638,1	2 334,3	373,1	1 054,4	275,8	7 389,4	1 814,5	9 203,9
Per 31. desember 2011									
Anskaffelseskost	713,7	3 513,0	2 938,0	592,4	2 349,0	446,7	10 552,8	1 814,5	12 367,3
Akkumulerte av- og nedskrivninger	0,0	-874,9	-603,7	-219,3	-1 294,6	-170,9	-3 163,4	0,0	-3 163,4
Balanseført verdi 31.12	713,7	2 638,1	2 334,3	373,1	1 054,4	275,8	7 389,4	1 814,5	9 203,9

Avinor konsern	Tomter og grunn	Bygninger og annen fast eiendom	Banesystem	Transportmidler og fly	Inventar, maskiner med mer	Veier, anlegg med mer	Sum	Anlegg under utførelse	Sum varige driftsmidler
Per 1 januar 2010									
Anskaffelseskost	1 791,2	9 894,5	4 764,5	700,3	3 990,0	1 098,5	22 239,0	2 135,1	24 374,1
Akkumulerte av- og nedskrivninger	0,0	-2 135,5	-1 249,1	-322,5	-2 440,3	-427,4	-6 574,5	0,0	-6 574,5
Balanseført verdi 01.01	1 791,2	7 759,0	3 515,4	377,8	1 549,7	671,1	15 664,5	2 135,1	17 799,6

Regnskapsåret 2010

Balanseført verdi 01.01	1 791,2	7 759,0	3 515,4	377,8	1 549,7	671,1	15 664,5	2 135,1	17 799,6
Tilgang	28,8	847,2	585,4	82,4	482,9	86,4	2 113,1	2 103,4	4 216,5
Offentlig tilskudd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-92,0	-92,0
Avgang	0,0	-24,3	-0,1	-0,6	-2,0	0,0	-27,0	-2 113,1	-2 140,1
Årets avskrivninger	0,0	-438,4	-194,6	-45,0	-321,0	-78,7	-1 077,7	0,0	-1 077,7
Balanseført verdi 31.12	1 820,0	8 143,5	3 906,1	414,6	1 709,6	678,8	16 672,9	2 033,4	18 706,3

Per 31. desember 2010

Anskaffelseskost	1 820,0	10 706,4	5 349,9	771,7	4 445,5	1 184,9	24 278,7	2 033,4	26 312,1
Akkumulerte av- og nedskrivninger	0,0	-2 562,9	-1 443,8	-357,1	-2 735,9	-506,1	-7 605,8	0,0	-7 605,8
Balanseført verdi 31.12	1 820,0	8 143,5	3 906,1	414,6	1 709,6	678,8	16 672,9	2 033,4	18 706,3

Regnskapsåret 2011

Balanseført verdi 01.01	1 820,0	8 143,5	3 906,1	414,6	1 709,6	678,8	16 672,9	2 033,4	18 706,3
Tilgang	45,7	583,3	325,1	97,1	369,2	52,6	1 473,0	2 601,7	4 074,7
Avgang	0,0	-7,1	-1,4	-0,6	-0,7	-1,7	-11,5	-1 464,3	-1 475,8
Årets avskrivninger	0,0	-540,1	-212,9	-48,1	-361,6	-81,8	-1 244,5	0,0	-1 244,5
Balanseført verdi 31.12	1 865,7	8 179,6	4 016,9	463,0	1 716,5	647,9	16 889,7	3 170,8	20 060,6

Per 31. desember 2011

Anskaffelseskost	1 865,7	11 278,1	5 670,0	850,5	4 795,9	1 229,7	25 690,0	3 170,8	28 860,8
Akkumulerte av- og nedskrivninger	0,0	-3 098,5	-1 653,1	-387,5	-3 079,4	-581,8	-8 800,3	0,0	-8 800,3
Balanseført verdi 31.12	1 865,7	8 179,6	4 016,9	463,0	1 716,5	647,9	16 889,7	3 170,8	20 060,5

Økonomisk levetid		10–50 år	15–50 år	10–20 år	5–15 år	5–40 år
Avskrivningsmetode	IA	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

OFFENTLIG TILSKUDD

Avinor AS mottok i henhold til St.prp.nr 91 (2008-2009) og Innst.31S (2009-2010) vedtatt i Stortinget 10. november 2009, et ekstraordinært tilskudd til sikkerhetsinvesteringer på regionale flyplasser med MNOK 50,0 i 2010 og MNOK 150,0 i 2009. Tilskuddene er ført som reduksjon av kostpris på de relevante sikkerhetsinvesteringene.

BYGGELÅNSRENTER

Varige driftsmidler inkluderer byggelånsrenter i forbindelse med bygging av eiendeler med kostpris over MNOK 50, og med en byggeperiode på over ett år. Balanseførte byggelånsrenter utgjorde MNOK 75,7 i 2011 og MNOK 40,6 i 2010. Gjennomsnittlig rentekostnad er beregnet til 5,76 prosent i 2011 og 5,50 prosent i 2010.

SIKKERHETSSTILLELSER

Balanseført verdi av tomter og fast eiendom som er pansatt som sikkerhet for banklån er MNOK 498,1 (2010: MNOK 521,1). I henhold til vedtektene er det ikke anledning til å stille pant i eiendeler knyttet til basisvirksomheten i konsernet.

LEIEAVTALER

Konsernet og morselskapet er leietaker under en finansiell leieavtale. Leieavtalen vedrører leie av rullebane. Leien er variabel og balanseført verdi og forpliktelser er derfor MNOK 0,0 i samsvar med IAS 17.

FORUTSETNINGER LAGT TIL GRUNN VED BEREKNING AV GJENVINNBAR BELØP

Som følge av observerte endringer i markedet for Avinors tjenester, ble det antatt at det forelå risiko for verdifall i forhold til balanseført verdi av konsernets driftsmidler per 31.12.2008. I henhold til gjeldende regnskapsregler ble det derfor foretatt en verditest av konsernets driftsmidler. Positiv utvikling i 2009 og frem til i dag medfører at det per 31.12.2011 ikke foreligger noen indikasjoner på verdifall, men grunnet vesentligheten av konsernets varige driftsmidler og høyt investeringsbehov fremover gjennomføres regelmessige verddivurderinger.

Hele virksomheten til Avinor er definert som en kontantstrømgenererende enhet (CGU). Avinors økonomimodell bygger på forutsetningen om full samfinansiering mellom lønnsomme og ulønnsomme flyplasser og virksomhetsområder (totalsystemet).

Innenfor totalsystemet er det klart uttrykt en målsetning om at kommersielle aktiviteter skal utvikles for å bidra til finansiering av ulønnsomme aktiviteter (pålegg/samfunnsansvar) og reduksjon av avgiftsnivået. Med dette utgangspunktet vurderer Avinor at en løsning hvor hele konsernets virksomhet vurderes samlet regnskapsmessig (totalsystemet), gir korrekt regnskapsmessig presentasjon av den totale virksomheten.

Varige driftsmidler nedskrives til gjenvinnbart beløp når gjenvinnbart beløp er lavere enn eiendelens balanseførte verdi. Gjenvinnbart beløp er den høyeste verdi av den kontantgenererende enhets virkelige verdi fratrukket salgsutgifter og enhetens bruksverdi. Avinor beregner både virkelig verdi og bruksverdi med utgangspunkt i nåverdien av framtidige kontantstrømmer som forventes å oppstå fra eksisterende eiendeler. Bruksverdi er nåverdien av framtidige kontantstrømmer som forventes å oppstå fra eksisterende eiendeler.

Konsernets virksomhet utøves i sin helhet i Norge, nåverdien av kontantstrømmen estimeres derfor i NOK, deretter foretas det neddiskontering basert på et veid avkastningskrav relevant for Avinors virksomhet. Avkastningskravet tar utgangspunktet i renten på 10 års norske statsobligasjoner som risikojusteres ut i fra Avinors forretningsrisiko. Kostnaden knyttet til gjeldsandelens i det veide avkastningskravet er basert på gjennomsnittlig markedsrente for Avinor. I nåverdiregningen foretatt i 2011 er diskonteringsrente før skatt på 8,5 prosent.

Ved beregning av gjenvinnbart beløp per 31.12.2011 er virkelige verdi fratrukket salgsutgifter benyttet. Virkelig verdi er beregnet med utgangspunkt i framtidige kontantstrømmer fra virksomheten, inkludert framtidige kapasitetsøkende aktiviteter som OSL Terminal 2 og utvidelse av terminalene på Flesland, Sola og Værnes.

Verdivurderingen er basert på forutsetninger om framtidig utvikling i en rekke parametre. De viktigste forutsetningene som er benyttet ved beregning av gjenvinnbart beløp er (2010 parametre i parantes):

Alle tall i prosent	2011	2012	2013	2014	2015	2016
BNP fastlandsnorge	2,6 (2,2)	2,7 (3,4)	2,8 (3,5)	3,4 (2,5)	3,4 (2,5)	2,5 (2,5)
Passasjervekst	11,9 (6,5)	6,2 (2,6)	4,5 (2,2)	3,3 (1,9)	3,8 (2,0)	2,8 (2,6)
Konsumprisindeks	1,2 (1,8)	1,3 (1,5)	1,7 (2,2)	2,1 (2,6)	2,6 (2,5)	2,5 (2,5)
	2017	2018	2019	2020	2021	2022 - 2026
BNP fastlandsnorge	2,5 (2,5)	2,5 (2,5)	2,5 (2,5)	2,5 (2,5)	2,5 (2,5)	2,5 (2,5)
Passasjervekst	3,3 (2,5)	2,9 (2,7)	2,9 (2,7)	3,0 (2,7)	2,4 (2,1)	2,4 (2,1)
Konsumprisindeks	2,5 (2,5)	2,5 (2,5)	2,5 (2,5)	2,5 (2,5)	2,5 (2,5)	2,5 (2,5)

Det er tett korrelasjon mellom BNP fastlandsnorge og passasjerutvikling. Beregningene forutsetter en realvekst i kostnader. Beregningene inkluderer antatte investeringer med utgangspunkt i konsernets investeringsplaner, inkludert gjeldende myndighetskrav. Forventet verdi av drift utover femten år fastsettes som en terminalverdi. I terminalverdien er det forutsatt en konstant vekst på 2,5 prosent. Investeringene i terminalverdien er estimert med utgangspunkt i et normalisert investeringsnivå. Den gjennomførte verditesten av konsernets driftsmidler indikerer ikke at gjenvinnbart beløp er lavere enn bokført verdi per 31.12.2011.

SENSITIVITET VED ESTIMERING AV GJENVINNBAR BELØP:

Estimering av gjenvinnbart beløp baserer seg på antagelser om framtidig utvikling på en rekke områder, angitt i tabellen ovenfor. I tillegg til de nevnte forutsetningene påvirkes gjenvinnbart beløp av investeringer i driftsmidler og renter. Dette innebærer at det vil hefte usikkerhet ved utfallet av beregningene. Avinor har gjennomført sensitivitetsanalyser hvor en har sett på hvilke konsekvenser ulike endringer i forutsetningene har på gjenvinnbart beløp. I forhold til det som er lagt til grunn i nåverdiregningene vil gjenvinnbart beløp være mest sensitivt i forhold til framtidige endringer i:

Pax: En endring på 1 prosent i forhold til forutsatt vekst vil medføre en endring i gjenvinnbart beløp på i størrelsesorden +/- MNOK 2.160 (2010: +/- MNOK 1.220)

Avgiftsvekst: En endring på 1 prosent i forhold til forutsatt vekst vil medføre en endring i gjenvinnbart beløp på i størrelsesorden +/- MNOK 869 (2010: +/- MNOK 750)

Diskonteringsrente: En endring på 1 prosent i forhold til anvendt diskonteringsrente vil medføre en endring i gjenvinnbart beløp på i størrelsesorden MNOK +34.821/-19.186 (2010: MNOK +11.130/-7.260)

Kostnadsvekst: En endring på 1 prosent i forhold til forutsatt vekst vil medføre en endring i gjenvinnbart beløp på i størrelsesorden +/- MNOK 735 (2010: MNOK +/-940)

Note 7: Immaterielle eiendeler

Beløp i MNOK

Avinor AS/Avinor konsern
Luftrafikkjenestestystemer

Flyveledersystemer (Natcon)

Per 1 januar 2010

Anskaffelseskost	130,7
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-70,5
Balansført verdi 01.01	60,2

Regnskapsåret 2010

Balansført verdi 01.01	60,2
Tilgang	0,0
Årets avskrivninger	-12,4
Balansført verdi 31.12	47,8

Per 31. desember 2010

Anskaffelseskost	130,7
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-82,9
Balansført verdi 31.12	47,8

Regnskapsåret 2011

Balansført verdi 01.01	47,8
Tilgang	27,8
Årets avskrivninger	-14,2
Balansført verdi 31.12	61,4

Per 31. desember 2011

Anskaffelseskost	158,5
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-97,1
Balansført verdi 31.12	61,4

Økonomisk levetid 10 år
Avskrivningsmetode Lineær

Note 8: Datterselskap

Beløp i MNOK

Følgende datterselskaper er inkludert i det konsoliderte regnskapet

Direkte eide DS	Hjemland	Forretnings- kontor	Hoved- virksomhet	Eier-/ stemmeandel	Bokført verdi	Egenkapital 31.12.11	Resultat 2011
Oslo Lufthavn AS	Norge	Ullensaker	Flyplassdrift	100 %	467,9	1 868,5	786,5
Avinors Parkeringsanlegg AS	Norge	Oslo	Parkering	100 %	109,6	111,5	7,3
Flesland Eiendom AS	Norge	Oslo	Eiendom	100 %	16,8	19,2	7,9
Værnes Eiendom AS	Norge	Oslo	Eiendom	100 %	35,8	14,7	-4,3
Sola Hotel Eiendom AS	Norge	Oslo	Eiendom	100 %	9,9	8,4	5,4
Hell Eiendom AS	Norge	Oslo	Eiendom	100 %	13,8	17,0	4,5
Sum					653,8	2 039,3	807,3

Indirekte eide DS	Hjemland	Forretnings- kontor	Hoved- virksomhet	Eier-/ stemmeandel	Bokført verdi	Egenkapital 31.12.11	Resultat 2011
Oslo Lufthavn Eiendom AS	Norge	Ullensaker	Eiendom	100 %	89,8	167,0	46,2
Sum					89,8	167,0	46,2

Note 9: Finansielle instrumenter etter kategori

Beløp i MNOK

Følgende prinsipper for etterfølgende måling har blitt anvendt for finansielle instrumenter i balansen

Avinor AS per 31. desember 2011	Utlån og fordringer	Eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultat	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Eiendeler				
Konserninterne fordringer	2 396,4			2 396,4
Derivater			22,4	22,4
Andre finansielle anleggsmidler	1,5			1,5
Kundefordringer	600,6			600,6
Andre fordringer	14,0			14,0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	2 064,1			2 064,1
Sum	5 076,6	22,4	0,0	5 099,0

	Forpliktelser vurdert til virkelig verdi over resultat	Derivater benyttet for sikringsformål	Andre finansielle forpliktelser	Sum
Forpliktelser				
Lån fra Staten				0,0
Konsernintern gjeld			818,4	818,4
Derivater	3,8	19,8		23,6
Annen langsiktig gjeld			2 844,0	2 844,0
Leverandørgjeld og annen gjeld	1 495,4		878,3	878,3
Sum	3,8	19,8	4 540,7	4 564,3

Avinor AS per 31. desember 2010	Utlån og fordringer	Eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultat	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Eiendeler				
Konserninterne fordringer	2 002,7			2 002,7
Derivater		33,7		33,7
Andre finansielle anleggsmidler	1,7			1,7
Kundefordringer	539,8			539,8
Andre fordringer	21,7			21,7
Bankinnskudd, kontanter og lignende	1 495,4			1 495,4
Sum	4 061,3	33,7	0,0	4 095,0

	Forpliktelser vurdert til virkelig verdi over resultat	Derivater benyttet for sikringsformål	Andre finansielle forpliktelser	Sum
Forpliktelser				
Lån fra Staten				0,0
Konsernintern gjeld			1 122,8	1 122,8
Derivater		14,2		14,2
Annen langsiktig gjeld			1 583,7	1 583,7
Leverandørgjeld og annen gjeld			519,0	519,0
Sum	0,0	14,2	3 225,5	3 239,7

Avinor konsern per 31. desember 2011	Utlån og fordringer	Eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultat	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Eiendeler				
Derivater		22,7		22,7
Andre finansielle anleggsmidler	52,4			52,4
Kundefordringer	977,7			977,7
Andre fordringer	65,8			65,8
Bankinnskudd, kontanter og lignende	2 109,7			2 109,7
Sum	3 205,6	22,7	0,0	3 228,3

	Forpliktelser vurdert til virkelig verdi over resultat	Derivater benyttet for sikringsformål	Andre finansielle forpliktelser	Sum
Forpliktelser				
Lån fra Staten			4 749,2	4 749,2
Derivater	7,3	118,1		125,4
Annen langsiktig gjeld			4 229,0	4 229,0
Leverandørgjeld og annen gjeld			1 578,3	1 578,3
Sum	7,3	118,1	10 556,5	10 681,9

Avinor konsern per 31. desember 2010	Utlån og fordringer	Eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultat	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Eiendeler				
Derivater		42,6		42,6
Andre finansielle anleggsmidler	12,4			12,4
Kundefordringer	897,6			897,6
Andre fordringer	86,2			86,2
Bankinnskudd, kontanter og lignende	1 570,4			1 570,4
Sum	2 566,6	42,6	0,0	2 609,2

	Forpliktelser vurdert til virkelig verdi over resultat	Derivater benyttet for sikringsformål	Andre finansielle forpliktelser	Sum
Forpliktelser				
Lån fra Staten			5 193,5	5 193,5
Derivater	7,0	69,5		76,5
Annen langsiktig gjeld			2 937,5	2 937,5
Leverandørgjeld og annen gjeld			1 123,9	1 123,9
Sum	7,0	69,5	9 254,9	9 331,4

For nærmere omtale av kredittverdighet i finansielle eiendeler - se note 3.

Note 10: Derivater

Beløp i MNOK

Eiendeler	Avinor AS			Avinor konsern		
	2011	2010	Endring	2011	2010	Endring
Renteswapper	21,9	17,0	4,9	21,9	17,0	4,9
Valutaterminkontrakter	0,5	3,9	-3,4	0,8	3,9	-3,1
Energikontrakter	0,0	12,8	-12,8	0,0	21,7	-21,7
Sum eiendeler	22,4	33,7	-11,3	22,7	42,6	-19,9
Gjeld	2011	2010	Endring	2011	2010	Endring
Renteswapper	19,8	14,2	5,6	118,1	76,5	41,6
Valutaterminkontrakter	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,9
Energikontrakter	3,8	0,0	3,8	6,4	0,0	6,4
Sum gjeld	23,6	14,2	9,4	125,4	76,5	48,9
Netto endring			-20,8			-68,8

SPESIFIKASJON AV NETTO ENDRING

Verdiendringer og andre tap/gevinster - netto (se note 27)	-20,0	-32,1
Renteswapper - resultatført som finanskostnad (se note 28)	5,1	6,9
Renteswapper - ført i utvidet resultat	-5,9	-44,2

Alle renteswapper, med unntak av en virkelig verdi sikring, er designert som kontantstrømssikring.

Valutatermin- og energikontraktene defineres ikke som regnskapsmessig sikringinstrument og er klassifisert som kortsiktig eiendel og/eller forpliktelse. Renteswappene er definert som regnskapsmessig sikringinstrument og den virkelige verdien av sikringinstrumentet er klassifisert som langsiktig eiendel eller forpliktelse hvis gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mer enn 12 måneder og som kortsiktig eiendel eller forpliktelse hvis gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mindre enn 12 måneder. Den ineffektive andelen av sikringen resultatføres.

Nominelt beløp på utestående valutaterminkontrakter per 31. desember 2011 er MNOK 113 (2010: MNOK 144).

Nominelt beløp på utestående energikontrakter per 31. desember 2011 er MNOK 14 (2010: MNOK 156).

Den nominelle hovedstolen på utestående renteswapper per 31. desember 2011 var MNOK 1.609 (2010: MNOK 1.216).

Per 31. desember 2011 varierte den faste renten fra 4,30 prosent til 7,59 prosent (2010: 4,30 prosent til 7,59 prosent). Den flytende rentesatsen var NIBOR. Gevinster og tap ført i utvidet resultat (note 16) på renteswapper per 31. desember 2011 vil kontinuerlig reverseres i resultatregnskapet inntil banklånene er tilbakebetalt (note 17).

Maksimal eksponering for kredittrisiko på rapporteringstidspunktet er virkelig verdi av derivater klassifisert som eiendeler i balansen.

Note 11: Andre finansielle anleggsmidler og investeringer i tilknyttede selskaper

Beløp i MNOK

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2011	2010	2011	2010
Andre langsiktige fordringer	1,5	1,7	50,8	10,8
Sum	1,5	1,7	50,8	10,8
Aksjer i tilknyttede selskaper	Avinor AS		Avinor konsern	
	2011	2010	2011	2010
Oslo Lufthavn Tele & Data AS (50%)	0,0	0,0	1,6	1,6
Sum	0,0	0,0	1,6	1,6
SUM TOTALT	1,5	1,7	52,4	12,4

ANDRE LANGSIKTIGE FORDRINGER

Andre langsiktige fordringer er ikke-derivate finansielle eiendeler med fastsatte betalinger som ikke omsettes i et aktivt marked. Virkelig verdi av andre finansielle anleggsmidler er i all vesentlighet lik bokført verdi.

Aksjer i tilknyttet selskap	2011	2010
Balanseført verdi 1.1	1,6	1,6
Andel av resultat før skattekostnad	0,8	1,0
Andre bevegelser i egenkapitalposter	-0,8	-1,0
Balanseført verdi 31.12	1,6	1,6

Note 12: Varer

Beløp i MNOK

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2011	2010	2011	2010
Innkjøpte varer for videresalg	13,7	16,1	13,7	16,1
Sum	13,7	16,1	13,7	16,1

Varelager består hovedsakelig av taxfreevarer for videresalg og flydrivstoff.

Note 13: Kundefordringer, andre kortsiktige fordringer

Beløp i MNOK

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2011	2010	2011	2010
Kundefordringer	603,0	544,9	980,6	903,1
Nedskrivning for sannsynlig tap på kundefordringer	-2,4	-5,1	-2,9	-5,5
Bokført verdi kundefordringer	600,6	539,8	977,7	897,6
Årets konstaterte tap på kundefordringer	2,3	1,8	3,4	2,6

Virkelig verdi av kundefordringer er i all vesentlighet lik bokført verdi.

Tap på kundefordringer er klassifisert som andre driftskostnader i resultatregnskapet.

Endringen i avsetning for tap er som følger	Avinor AS		Avinor konsern	
	2011	2010	2011	2010
IB	5,1	2,2	5,5	2,5
Årets avsetning til sannsynlig tap på krav	4,7	7,0	6,2	8,2
Årets konstaterte tap	-2,3	-1,8	-3,4	-2,7
Reversert tidligere avsetning	-5,1	-2,2	-5,4	-2,5
UB	2,4	5,1	2,9	5,5

Kreditrisiko og valutarisiko vedrørende kundefordringer er nærmere omtalt i note 3.

Per 31.12 hadde selskapet følgende fordeling mellom forfalte og ikke forfalte kundefordringer	Sum	Ikke forfalt				
			<30 d	30-60d	60-90d	>90d
2011	603,0	539,3	30,4	3,1	2,3	27,9
2010	544,9	526,5	6,4	3,3	0,0	8,7

Per 31.12 hadde konsernet følgende fordeling mellom forfalte og ikke forfalte kundefordringer	Sum	Ikke forfalt				
			<30 d	30-60d	60-90d	>90d
2011	980,6	911,6	32,8	6,6	1,1	28,5
2010	903,1	883,5	6,3	3,8	0,8	8,7

Spesifikasjon av kortsiktige fordringer	Avinor AS		Avinor konsern	
	2011	2010	2011	2010
Kundefordringer	600,6	539,8	977,7	897,6
Konserninterne fordringer	450,1	456,4	0,0	0,0
Fordringer tilknyttende selskaper	0,0	0,0	0,0	0,0
Påløpne ikke fakturerte inntekter	4,0	16,1	47,3	52,3
Forskuddsbetalte driftskostnader	61,5	39,8	73,0	52,9
Andre kortsiktige fordringer	10,1	5,6	18,5	33,9
Sum kortsiktige fordringer	1 126,3	1 057,6	1 116,5	1 036,7

Virkelig verdi av kortsiktige fordringer er i all vesentlighet lik bokført verdi.

Regnskapsført verdi av kundefordringer og andre fordringer i utenlandsk valuta	Avinor AS		Avinor konsern	
	2011	2010	2011	2010
Euro	86,3	85,5	86,3	85,5
Sum utenlandsk valuta	86,3	85,5	86,3	85,5

Note 14: Kontanter og kontantekvivalenter

Beløp i MNOK

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2011	2010	2011	2010
Kontanter og bankinnskudd	2 064,1	1 495,4	2 109,7	1 570,4
Kortsiktig plassering i bank	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	2 064,1	1 495,4	2 109,7	1 570,4
I kontantstrømsoppstillingen omfatter kontanter og kontantekvivalenter følgende:				
Kontanter og kontantekvivalenter	2 064,1	1 495,4	2 109,7	1 570,4
Kassekreditt	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	2 064,1	1 495,4	2 109,7	1 570,4

Avinor AS har en trekkfasilitet på MNOK 2.000 og en trekkrettighet på MNOK 300 i bank. I tillegg har Oslo Lufthavn AS en statlig trekkrettighet på MNOK 100.

KONSERNKONTOSYSTEMET

Avinor-konsernets likviditet er organisert i en konsernkontoordning. Avinor AS står som konsernkontoinnehaver. Dette innebærer at kontantbeholdningene i Oslo Lufthavn AS, Oslo Lufthavn Eiendom AS, Avinors Parkeringsanlegg AS, Flesland Eiendom AS, Værnes Eiendom AS og Sola Hotel Eiendom AS formelt sett er fordringer på Avinor AS, og at disse selskapene er solidarisk ansvarlig for de trekk som Avinor konsernet har gjort.

Note 15: Aksjekapital, aksjonærinformasjon, utbytte og resultat

Beløp i MNOK

	Antall aksjer	Pålydende	Aksjekapital
Ordinære aksjer	540 010	0,01	5 400,1
Sum	540 010	0,01	5 400,1

Selskapet har betalt ut følgende utbytte på ordinære aksjer	2011	2010
NOK 0,0 per aksje i 2009		0,0
NOK 933,32 per aksje i 2010	504,0	
Sum	504,0	0,0

Foreslått utbytte til godkjenning i generalforsamlingen	2011	2010
(Ikke regnskapsført som forpliktelse per 31.12)		
NOK 933,32 per aksje		504,0
NOK 781,1 per aksje	421,8	
Sum	421,8	504,0

Resultat per aksje er beregnet ved å dele den delen av årsresultatet som er tilordnet selskapets aksjonærer med et veid gjennomsnitt av antall utstedte ordinære aksjer gjennom året.

	2011	2010
Årsresultat som er tilordnet selskapets aksjonærer – mor	785,4	832,1
Årsresultat som er tilordnet selskapets aksjonærer – konsern	843,6	1 008,1
Veid gjennomsnitt av antall utstedte aksjer	540 010	540 010

Samtlige aksjer eies av staten ved Samferdselsdepartementet.

Note 16: Annen egenkapital ikke resultatført

Beløp i MNOK

Avinor AS	Pensjoner	Sikring	Sum
Balansført verdi 01.01.2010	209,8	-6,1	203,9
Aktuarielle gevinster/(tap) på pensjoner	-180,3		-180,3
Skatteeffekt	50,5		50,5
Verdiendring kontantstrømsikring		-5,2	-5,2
Skatteeffekt		1,5	1,5
Balansført verdi 31.12.2010	80,0	-9,8	70,3
Aktuarielle gevinster/(tap) på pensjoner	-1 068,8		-1 068,8
Skatteeffekt	299,3		299,3
Verdiendring kontantstrømsikring		-5,7	-5,7
Skatteeffekt		1,6	1,6
Balansført verdi 31.12.2011	-689,5	-14,0	-703,4
Avinor konsern	Pensjoner	Sikring	Sum
Balansført verdi 01.01.2010	239,3	-23,7	215,6
Aktuarielle gevinster/(tap) på pensjoner	-134,7		-134,7
Skatteeffekt	37,8		37,8
Verdiendring kontantstrømsikring		-32,0	-32,0
Skatteeffekt		9,0	9,0
Balansført verdi 31.12.2010	142,3	-46,7	95,5
Aktuarielle gevinster/(tap) på pensjoner	-1 239,4		-1 239,4
Skatteeffekt	347,0		347,0
Verdiendring kontantstrømsikring		-44,2	-44,2
Skatteeffekt		12,4	12,4
Balansført verdi 31.12.2011	-750,1	-78,5	-828,7

Note 17: Lån

Beløp i MNOK

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2011	2010	2011	2010
Langsiktige lån				
Statslån	0,0	0,0	4 749,2	5 193,5
Obligasjonslån	1 274,8	1 519,1	1 274,8	1 519,1
Banklån	1 500,0	0,0	2 885,0	1 353,8
Annet	69,2	64,6	69,2	64,6
Sum langsiktig	2 844,0	1 583,7	8 978,2	8 131,0
Kortsiktige lån				
1. års avdrag langsiktig gjeld	256,7	5,7	774,5	513,5
Sum kortsiktig	256,7	5,7	774,5	513,5

Alle lån er i NOK.

Opplysninger om statslån, lån fra banker	Valuta	Effektiv rente
Statslån	NOK	4,11 %
Obligasjonslån	NOK	5,79 %
Banklån	NOK	5,11 %

Tallene inkluderer tilhørende rentesikringsderivater. Den effektive rentesatsen er beregnet som et vektet gjennomsnitt ut fra lånenes relative størrelse. Se note 3 for beskrivelse av renterisiko.

Avdragsprofil lån	2013	2014	2015	2016	2017	Deretter	Sum
Statslån	444,4	444,4	444,4	444,4	444,4	2 527,2	4 749,2
Obligasjonslån	0,0	874,8	0,0	400,0	0,0	0,0	1 274,8
Banklån	76,6	88,7	93,4	93,4	91,4	2 441,5	2 885,0
Annet	6,4	7,5	8,7	10,2	11,9	24,6	69,2

STATSLÅN

Lån regnskapsføres til virkelig verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost ved bruk av effektiv rente. Lånet er delt inn i seks like store gjeldsbrev med forskjellige rentevilkår. Gjeldsbrev en til fem har en rente lik statens utlånsrente til forvaltningsbedrifter (gjennomsnittlig rente på fem års statsobligasjoner i perioden 01.10 - 30.09) med tillegg av 30 rentepunkter. Renten på ett av disse gjeldsbrevene fornyes hvert år. Renten på det siste gjeldsbrevet settes til tre, seks eller tolv måneders NIBOR med tillegg av 20 rentepunkter. Alle rentene betales etterskuddsvis per 31. desember. Lånet skulle opprinnelig nedbetales over 20 år fra og med år 2002. Løpetiden på lånet er senere forlenget slik at siste forfall er i 2023. Første avdrag ble betalt 30. juni 2002.

OBLIGASJONSLÅN

Avinor AS har tatt opp børsnoterte obligasjonslån på totalt pålydende MNOK 1.500, lånedato 20. mai 2009, noteringsdato Oslo Børs 3. juli 2009. Lån regnskapsføres til virkelig verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost ved bruk av effektiv rente. Obligasjonslånene fordeler seg som følger:
Lån pålydende MNOK 250, forfall 21. mai 2012, rente 3 måneder NIBOR + 1,50
Lån pålydende MNOK 850, forfall 20 mai 2014, rente 5,77 prosent
Lån pålydende MNOK 400, forfall 20 mai 2016, rente 6,56 prosent
Av det flytende lånet på MNOK 250 er MNOK 200 sikret ved kontantstrømsikring.
Av fastrentelånene på MNOK 850 er MNOK 425 sikret ved virkelig verdi sikring.

BANKLÅN

Lån regnskapsføres til virkelig verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost ved bruk av effektiv rente. Avinor AS har tatt opp lån på MNOK 1500 i Den Nordiske Investeringsbank (NIB). Lånet ble utbetalt i desember 2011 og har løpetid på 20 år med 8 års avdragsfrihet. Avinors Parkeringsanlegg AS og Flesland Eiendom AS har avgitt negativ pantsettelseserklæring. Pantelånene i Oslo Lufthavn Eiendom AS er sikret med MNOK 377,2 (2010: MNOK 411,0) med pant i bygninger på festet tomt. Den bokførte verdien på pantsatte bygninger er MNOK 498,1 (2010: MNOK 521,1). I henhold til vedtektene er det ikke anledning til å stille pant i eiendeler knyttet til basisvirksomheten i konsernet.

TREKKRETTIGHET

Konsernet har en utnyttet trekkrettighet i bank på MNOK 2000,0 til flytende rente, med utløp i 2016. Konsernet har også en utnyttet trekkrettighet i Samferdselsdepartementet knyttet til låneavtale statslån på MNOK 100.

Note 18: Skattekostnad

Beløp i MNOK

		Avinor AS		Avinor konsern	
Skattekostnad	2011	2010	2011	2010	2010
Betalbar skatt	20,6	251,0	351,8	246,2	
Endring i utsatt skatt	303,7	90,9	-5,0	164,9	
Sum skattekostnad	324,3	341,9	346,8	411,1	
Avstemming av effektiv skattesats					
28 % skatt av resultat før skatt	310,7	328,7	333,3	397,9	
Mottatt utbytte	0,0	0,0	-0,2	-0,3	
Permanente forskjeller (28 %)	0,8	0,1	0,9	0,4	
Permanente forskjeller (28 %) Svalbard	12,8	13,1	12,8	13,1	
Skattekostnad	324,3	341,9	346,8	411,1	
Effektiv skattesats	29,2	29,1	29,1	28,9	

Avinor har ved dom i Oslo Tingrett av 9. desember 2010 fått stadfestet at underskudd på Svalbard ikke er fradragsberettiget i inntekt på fastlandet. Ettersom virksomheten på Svalbard ikke er egnet til å gå med overskudd klassifiseres dette som en permanent forskjell.

Note 19: Utsatt skatt

Beløp i MNOK

Spesifikasjon av utsatt skattefordel og utsatt skatt

Avinor AS	01.01.11	Resultat	Utvidet resultat	31.12.11
Fordringer	-1,1	1,0	0,0	-0,1
Fordring konsernbidrag	-307,0	292,7	0,0	-14,3
Anleggsmidler	-1 160,9	54,1	0,0	-1 106,8
Avsetning etter god regnskapsskikk	-30,0	-57,8	0,0	-87,8
Pensjoner	-452,0	17,3	-299,3	-734,0
Gjeld konsernbidrag	7,4	0,0	-0,3	7,1
Gevinst- og tapskonto	-11,2	2,2	0,0	-9,0
Finansielle instrumenter	0,2	-5,8	-1,6	-7,2
Netto utsatt skattefordel(-)/utsatt skatt	-1 954,5	303,7	-301,2	-1 952,0
Herav balanseført utsatt skattefordel	-1 961,9			-1 959,1
Herav balanseført utsatt skatteforpliktelse	7,4			7,1

	01.01.10	Resultat	Utvidet resultat	31.12.10
Fordringer	-0,2	-0,9	0,0	-1,1
Fordring konsernbidrag	-261,8	-45,2	0,0	-307,0
Anleggsmidler	-1 231,3	70,4	0,0	-1 160,9
Avsetning etter god regnskapsskikk	-40,0	10,0	0,0	-30,0
Pensjoner	-457,9	56,4	-50,5	-452,0
Gjeld konsernbidrag	8,1	0,0	-0,8	7,4
Gevinst- og tapskonto	-7,4	-3,8	0,0	-11,2
Finansielle instrumenter	-2,3	4,0	-1,5	0,2
Netto utsatt skattefordel(-)/utsatt skatt	-1 992,8	90,9	-52,7	-1 954,5
Herav balanseført utsatt skattefordel	-2 000,9			-1 961,9
Herav balanseført utsatt skatteforpliktelse	8,1			7,4

	2011	2010
Utsatt skattefordel		
Utsatt skattefordel som forventes realisert senere enn 12 måneder	-1 856,9	-1 623,8
Utsatt skattefordel som forventes realisert innen 12 måneder	-102,2	-338,1
	-1 959,1	-1 961,9
Utsatt skatteforpliktelse		
Utsatt skatt som forventes gjort opp senere enn 12 måneder	0,0	0,0
Utsatt skatt som forventes gjort opp innen 12 måneder	7,1	7,4
	7,1	7,4
NETTO UTSATT SKATTEFORDEL(-)/UTSATT SKATT	-1 952,0	-1 954,5

Spesifikasjon av utsatt skattefordel og utsatt skatt

Avinor konsern	01.01.11	Oppkjøp	Resultat	Utvidet resultat	31.12.11
Fordringer	-1,3	0,0	1,0	0,0	-0,3
Anleggsmidler	-1 425,8	0,0	43,4	0,0	-1 382,5
Avsetning etter god regnskapsskikk	-24,8	0,0	-69,4	0,0	-94,2
Pensjoner	-528,1	0,0	19,9	-347,0	-855,3
Gevinst- og tapskonto	-12,0	-0,8	1,6	0,0	-11,2
Finansielle instrumenter	-18,8	0,0	-5,3	-12,4	-36,6
Underskudd til fremføring	0,0	-3,8	3,8	0,0	0,0
Netto utsatt skattefordel(-)/utsatt skatt	-2 010,8	-4,6	-5,0	-359,4	-2 380,1
Herav balanseført utsatt skattefordel	-2 042,5				-2 411,6
Herav balanseført utsatt skatteforpliktelse	31,7				31,5

	01.01.10	Resultat	Utvidet resultat	31.12.10
Fordringer	0,1	-1,4	0,0	-1,3
Anleggsmidler	-1 515,0	89,2	0,0	-1 425,8
Avsetning etter god regnskapsskikk	-31,1	6,3	0,0	-24,8
Pensjoner	-555,1	64,7	-37,8	-528,1
Gevinst- og tapskonto	-8,3	-3,7	0,0	-12,0
Finansielle instrumenter	-19,6	9,8	-9,0	-18,8
Netto utsatt skattefordel(-)/utsatt skatt	-2 129,0	164,9	-46,8	-2 010,8
Herav balanseført utsatt skattefordel	-2 140,3			-2 042,5
Herav balanseført utsatt skatteforpliktelse	11,2			31,7

	2011	2010
Utsatt skattefordel		
Utsatt skattefordel som forventes realisert senere enn 12 måneder	-2 323,4	-2 011,3
Utsatt skattefordel som forventes realisert innen 12 måneder	-88,2	-31,2
	-2 411,6	-2 042,5
Utsatt skatteforpliktelse		
Utsatt skatt som forventes gjort opp senere enn 12 måneder	31,5	28,0
Utsatt skatt som forventes gjort opp innen 12 måneder	0,0	3,7
	31,5	31,7
NETTO UTSATT SKATTEFORDEL(-)/UTSATT SKATT	-2 380,1	-2 010,8

Note 20: Pensjoner

Beløp i MNOK

YTELSESPENSJON

Selskapet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne lov. Pensjonsordningen omfatter ytelser etter lov om Statens Pensjonskasse (Pensjonsloven). Ytelserne er alders-, uføre-, ektefelle og barnepensjon. I tillegg gjelder eventuelt beregningen for ytelser fra 62 år etter Avtalefestet Pensjon (AFP) for statlig sektor.

Pensjonsytelsene samordnes med folketrygdens ytelser og eventuell tidligere opptjent rettighet fra offentlig ordning. Bruttospensjonene garanteres uavhengig av folketrygdens ytelser (bruttogarantien). Ca. 62 prosent av de ansatte har pensjonsordning som løper fra 62 eller 65 års alder.

I 2010 ble Pensjonsloven endret. Endringen medførte at det ble innført levealdersjustering for personer født mellom 1943 og 1953 samt at alderspensjon under utbetaling får en lavere årlig regulering. Levealderjustering innebærer at ved uendret pensjoneringstidspunkt vil årlig ytelse reduseres gitt at den fremtidige levealderen øker. Alderspensjon under utbetaling ble endret fra dagens G-regulering til regulering med lønnsvekst fratrukket 0,75%.

Negativt estimatavvik i 2011 (MNOK 1239,4 i konsern og MNOK 1068,9 i mor) skyldes hovedsakelig endring i de økonomiske forutsetningene.

Alder	Forventet levealder		Døds sannsynlighet		Uføresannsynlighet	
	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne
20	79	84	0,0151 %	0,0153 %	0,1148 %	0,1724 %
40	80	84	0,0877 %	0,0480 %	0,2638 %	0,5236 %
60	82	85	0,7540 %	0,4090 %	1,4064 %	2,4044 %
80	87	89	6,6932 %	4,3052 %	IA	IA

Årets pensjonskostnad er beregnet som følger:	Avinor AS		Avinor konsern	
	2011	2010	2011	2010
Kostnader ved inneværende periodes pensjonsopptjening	241,1	244,4	282,1	286,0
Rentekostnad	182,3	188,5	211,0	219,1
Planendring pensjonsregulering	0,0	-235,9	0,0	-272,2
Planendring levealdersjustering	0,0	-7,3	0,0	-8,6
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-163,1	-148,6	-186,2	-170,1
Ansattes 2 prosent innskudd	-31,1	-29,1	-37,0	-34,4
Administrasjonskostnader	5,4	4,9	6,4	5,8
Arbeidsgiveravgift	28,0	5,1	34,6	7,0
Årets pensjonskostnad (note 24)	262,6	22,0	310,9	32,6

Avinor AS	2011			2010		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler						
Endring brutto pensjonsforpliktelse:						
Pensjonsforpliktelse 1.1.	4 598,6	8,0	4 606,6	4 320,2	1,9	4 322,1
Kostnad inneværende periodes pensjonsopptjening	243,7	-2,6	241,1	238,3	6,1	244,4
Rentekostnad	182,3		182,3	188,5		188,5
Planendring pensjonsregulering			0,0	-235,9		-235,9
Planendring levealdersjustering			0,0	-7,3		-7,3
Aktuariell gevinster og tap	954,6		954,6	169,0		169,0
Utbetaling pensjon	-82,8		-82,8	-74,2		-74,2
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12	5 896,4	5,4	5 901,8	4 598,6	8,0	4 606,6

Avinor AS	2011			2010		
Pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Endringer brutto pensjonsmidler						
Virkelig verdi pensjonsmidler 1.1	3 146,0		3 146,0	2 837,9		2 837,9
Avkastning på pensjonsmidler	163,1		163,1	148,6		148,6
Premieinnbetalinger	316,2		316,2	223,8		223,8
Aktuarielle gevinster og tap	-12,6		-12,6	9,9		9,9
Utbetaling av pensjoner	-82,8		-82,8	-74,2		-74,2
Virkelig verdi pensjonsmidler 31.12	3529,9	0,0	3 529,9	3 146,0	0,0	3 146,0
Netto pensjonsforpliktelse	2 366,5	5,4	2 371,9	1 452,6	8,0	1 460,6
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	248,4	0,8	249,2	152,5	1,1	153,6
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 31.12	2 614,9	6,2	2 621,1	1 605,1	9,1	1 614,2
Faktisk avkastning pensjonsmidler foregående år	147,7		147,7	136,1		136,1
Forventet premiebetaling neste år	264,1		264,1	312,9		312,9
Forventet utbetaling neste år	-84,8		-84,8	76,4		76,4

Avinor konsern	2011			2010		
Pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Endring brutto pensjonsforpliktelse:						
Pensjonsforpliktelse 1.1.	5 321,6	17,5	5 339,1	5 024,8	11,1	5 035,9
Kostnad inneværende periodes pensjonsopptjening	284,5	-2,4	282,1	279,5	6,4	285,9
Rentekostnad	211,0		211,0	219,1		219,1
Planendring pensjonsregulering			0,0	-272,2		-272,2
Planendring levealdersjustering			0,0	-8,6		-8,6
Aktuariell gevinster og tap	1 096,8		1 096,8	168,6		168,6
Utbetaling pensjon/fripoliser	-97,6		-97,6	-89,6		-89,6
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12	6 816,3	15,1	6 831,4	5 321,6	17,5	5 339,1
Endringer brutto pensjonsmidler:						
Virkelig verdi pensjonsmidler 1.1	3 640,1		3 640,1	3 247,4		3 247,4
Avkastning på pensjonsmidler	186,2		186,2	170,1		170,1
Premieinnbetalinger	370,9		370,9	263,0		263,0
Aktuariell gevinster og tap	-20,1		-20,1	49,2		49,2
Utbetaling av pensjoner/fripoliser	-97,6		-97,6	-89,6		-89,6
Virkelig verdi pensjonsmidler 31.12	4 079,5	0,0	4 079,5	3 640,1	0,0	3 640,1
Netto pensjonsforpliktelse	2 736,8	15,1	2 751,9	1 681,5	17,5	1 699,0
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	300,3	2,1	302,4	184,6	2,5	187,1
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 31.12	3 037,1	17,2	3 054,3	1 866,1	20,0	1 886,1

Avinor konsern	2011		2010			
Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Faktisk avkastning pensjonsmidler foregående år	168,5		168,5	154,6		154,6
Forventet premiebetaling neste år	311,4		311,4	362,8		362,8
Forventet utbetaling neste år	-100,0		-100,0	92,3		92,3

Endringer i forpliktelsen	Avinor AS		Avinor konsern	
	2011	2010	2011	2010
Netto pensjonsforpliktelse 1.1	1 460,6	1 484,2	1 699,0	1 788,5
Resultatført pensjonskostnad (eksl pensjonstrekk)	260,3	41,1	306,9	54,2
Premiebetalinger (ekskl adm kostnader)	-321,6	-228,7	-377,3	-268,8
Administrasjonskostnader	5,4	4,9	6,4	5,8
Estimatavvik mot egenkapital	967,2	159,1	1 116,9	119,4
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 31.12	2 371,9	1 460,6	2 751,9	1 699,0

Aktuarielle gevinster/tap på pensjonsforpliktelse:

Estimatavvik	967,2	159,1	1 116,9	119,4
Arbeidsgiveravgift på avvik	101,7	21,2	122,5	15,3
Sum aktuarielle gevinster/tap på pensjonsforpliktelse	1 068,9	180,3	1 239,4	134,7

Ved beregning av pensjonskostnad og netto pensjonsforpliktelse er en rekke forutsetninger lagt til grunn. Diskonteringsrenten er fastsatt basert på observerte statsobligasjonsrenter i Norge med tillegg for løpetid. Pensjonsforpliktelsens gjennomsnittlige løpetid er beregnet til 37 år. Lønnsøkning og pensjonsregulering er basert på historiske observasjoner for selskapet.

	2011	2010
Diskonteringsrente	2,60 %	4,00 %
Avkastning på pensjonsmidler i prosent	4,9/4,1%	5,10 %
Lønnsvekst i prosent	3,50 %	4,00 %
Pensjonsregulering i prosent	2,50 %	3,00 %
AFP -uttak	10,00 %	20,00 %
Gjennomsnittlig fratredelsesrate under 50	3,00 %	3,00 %
Gjennomsnittlig fratredelsesrate over 50	0,20 %	0,20 %

PENSJONSMIDLER

Premiefastsettelse og beregning av avsetninger til pensjonsytelser for pensjonsordning i SPK foretas etter ordinære aktuarielle prinsipper. Pensjonsordningen er ikke direkte fondsbasert. Utbetalingen av pensjoner er garantert av den norske stat (pensjonslovens §1). Det blir simulert en forvaltning av tildelte pensjonsmidler («fiktivt fond») som om disse midlene er plassert i langsiktige statsobligasjoner. Pensjonsordningen kan ikke flyttes på samme måte som en privat pensjonsordning og denne beregningen forutsetter at pensjonsordningen videreføres i SPK. I simuleringen legges det til grunn at obligasjonene holdes til tidspunkt for utløp. Pensjonsmidlene verdsettes derfor til pålydende pluss avkastning.

Avinor AS

Per 31. desember	2011	2010	2009	2008	2007
Nåverdi av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen	5 901,8	4 606,6	4 322,1	4 190,5	3 637,1
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	3 529,9	3 146,0	2 837,9	2 477,8	2 235,5
Underdekning/(overdekning)	2 371,9	1 460,6	1 484,2	1 712,7	1 401,6
Erfarte estimatavvik på pensjonsforpliktelsen	954,6	169,0	-217,1	228,2	-206,0
Erfarte estimatavvik på pensjonsmidlene	-12,6	-9,9	-68,9	-40,6	0,0

Avinor Konsern

Per 31. desember	2011	2010	2009	2008	2007
Nåverdi av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen	6 831,4	5 339,1	5 035,7	4 851,9	4 273,5
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	4 079,5	3 640,1	3 247,4	2 885,3	2 626,9
Underdekning/(overdekning)	2 751,9	1 699,0	1 788,3	1 966,6	1 646,6
Erfarte estimatavvik på pensjonsforpliktelsen	1 096,8	168,6	-234,9	189,6	-250,4
Erfarte estimatavvik på pensjonsmidlene	-20,1	-49,2	-31,9	-66,0	0,0

Note 21: Annen avsetning for forpliktelser

Beløp i MNOK

Avinor AS	Ventelønn	Sluttavtaler	Miljø	Annet	Sum
Balanse 1. januar 2011	17,2	15,0	8,0	1,4	41,6
Avsatt	0,2	0,5	145,0	0,0	145,7
Reversert	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Benyttet	-2,9	-7,6	-9,5	-0,3	-20,2
Balanse 31. desember 2011	14,5	7,9	143,5	1,2	167,1

Avinor konsern	Ventelønn	Sluttavtaler flygeledere	Leiekontrakt	Annet	Sum
Balanse 1. januar 2011	17,2	16,8	8,0	1,4	43,4
Avsatt	0,2	1,2	225,0	0,0	226,4
Reversert	0,0	0,0	-9,0	0,0	-9,0
Benyttet	-2,9	-8,6	-50,5	-0,3	-62,2
Balanse 31. desember 2011	14,5	9,4	173,5	1,2	198,6

Kortsiktig del av annen avsetning for forpliktelser inngår i annen kortsiktig gjeld.

VENTELØNN

Avinors styre vedtok 04.12.2003 en vesentlig restrukturering av konsernet, Take-off-05. Dette innebar blant annet en omfattende nedbemanning. Deler av nedbemanningen skjedde gjennom overgang til ventelønn. I henhold til premissene for selskapsetableringen hadde ansatte i Avinor AS frem til 31.12.2005 rett til ventelønn. Ventelønnsutgifter er forutsatt dekket av selskapet. Hvor lenge man har rett til ventelønn er avhengig av alder og ansiennitet ved fratreden. Avsetning for ventelønn er basert på forventninger om ventelønnsperiode basert på ovennevnte regler.

SLUTTAVTALE FLYGELEDERE

Gjennom forskriftsendring er det innført en reduksjon av operativ aldersgrense for flygeledere fra 65 til 60 år med virkning fra 01.01.2004. Det er inngått avtale med enkeltpersoner om 72 prosent av normal lønn i perioden. Etter 60 - 62 år vil de gå over i ordinære pensjonsordninger.

MILJØ

Det er avsatt for undersøkelser og kartlegging, samt håndtering av forurenset grunn. Se for øvrig note 29.

Note 22: Annen kortsiktig gjeld

Beløp i MNOK

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2011	2010	2011	2010
Feriepenger	214,8	203,2	251,4	235,6
Forskudd fra kunder	44,4	50,1	131,5	123,6
Lønn og sosiale kostnader	77,3	79,1	88,8	89,5
Periodisering drifts- og investeringskostnader	247,8	195,4	423,9	283,0
Konsernintern gjeld	818,4	1 122,8	0,0	0,0
Øvrig kortsiktig gjeld	192,2	127,8	204,9	141,1
Sum	1 594,9	1 778,4	1 100,5	872,8

Note 23: Driftsinntekter

Beløp i MNOK

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2011	2010	2011	2010
Trafikkinntekter				
Startavgift	598,4	838,6	1 029,0	1 473,3
Passasjeravgift	518,5	439,2	1 044,7	907,8
Underveisavgift	954,4	903,1	954,4	903,1
Sikkerhetsavgift	605,1	570,2	1 092,4	1 035,0
Terminalavgift	329,1	0,0	591,6	0,0
Sum trafikkinntekter	3 005,5	2 751,1	4 712,1	4 319,2
Salgs- og leieinntekter				
Leieinntekter	1 046,8	922,2	3 403,6	3 032,0
Salgsinntekter	383,1	400,2	495,4	510,1
Sum salgs- og leieinntekter	1 429,9	1 322,4	3 899,0	3 542,1
Andre driftsinntekter				
Konserninterne tjenester	591,6	564,3	0,0	0,0
Andre driftsinntekter	5,7	6,7	10,7	9,5
Sum andre driftsinntekter	597,3	571,0	10,7	9,5
SUM DRIFTSINTEKTER	5 032,7	4 644,5	8 621,8	7 870,8

Note 24: Lønnskostnader, ansatte, godtgjørelser

Beløp i MNOK

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2011	2010	2011	2010
Lønninger	1 857,3	1 746,8	2 188,7	2 035,1
Arbeidsgiveravgift	207,3	218,8	256,2	267,7
Pensjonskostnader	262,6	22,0	310,9	32,6
Andre ytelser	95,5	80,6	115,6	99,3
Sum lønnskostnader	2 422,7	2 068,2	2 871,4	2 434,7
Gjennomsnittlig antall årsverk	2 598	2 566	3 145	3 073

Ytelser til ledende personer:

Konsernet har en ledergruppe med definerte konserndirektører. Konserndirektørene utgjør konsernledelsen. Konserndirektørene er konsernsjefen, direktørene for staber og divisjoner samt daglig leder for det største datterselskapet.

2011	Styreonorar	Lønn	Natural- ytelser	Periodisert pensjons- kostnad	Samlet godtgjørelse
<i>Ledende ansatte:</i>					
Dag Falk-Petersen, (konsernsjef fra 28.02.2011)	0	1 802 444	8 463	210 070	2 020 977
Nic Nilsen, konstituert konsernsjef (til 28.02.2011) og adm.dir Oslo Lufthavn AS	0	1 666 377	114 888	196 269	1 977 534
Signe Astrup Arnesen, sikkerhetsdirektør	0	1 342 965	11 872	251 488	1 606 325
Petter Johannessen, økonomi og finansdirektør	0	1 501 127	10 058	291 539	1 802 724
Anders Kirsebom, direktør store lufthavner	0	1 385 780	11 912	212 880	1 610 572
Jon Sjølander, strategidirektør	0	1 504 185	10 058	184 099	1 698 342
Knut Skaar, direktør flysikring	0	1 678 291	10 058	179 811	1 868 160
Margrethe Snekkbakken, direktør regionale og lokale lufthavner	0	1 588 426	10 058	296 266	1 894 750
<i>Styret:</i>					
Ola Mørkved Rinnan, styrets leder	359 000	0	0	0	359 000
Kristin Vangdal, nestleder	217 500	0	0	0	217 500
Dag Hårstad, styremedlem	227 750	0	0	0	227 750
Petter Jansen, styremedlem (til 01.11.2011)	179 000	0	0	0	179 000
Marianne Njåstein, styremedlem (til 22.06.2011)	144 000	0	0	0	144 000
Eli Skrøvset, styremedlem (fra 22.06.2011)	116 750	0	0	0	116 750
Oddbjørg A. Starrfelt, styremedlem	179 000	0	0	0	179 000
Ola H. Strand, styremedlem (fra 03.01.2012)	0	0	0	0	0
Christian Berge, ansattvalgt styremedlem	179 000				179 000
Ingrid Synnøve Brendryen, ansattvalgt styremedlem (til 27.05.2011)	89 500				89 500
Helge Løbergslie, ansattvalgt styremedlem	227 750				227 750
Grete Ovnerud, ansattvalgt styremedlem (fra 27.05.2011)	89 500				89 500
Torunn Sneltvedt, ansattvalgt styremedlem (til 27.05.2011)	89 500				89 500
Heidi Anette Sørum, ansattvalgt styremedlem (fra 27.05.2011)	89 500				89 500
Samlet godtgjørelse	2 187 750	12 469 595	187 367	1 822 422	16 667 134

2010	Styrehonorar	Lønn	Natural- ytelser	Periodisert pensjons- kostnad	Samlet godtgjørelse
<i>Ledende ansatte:</i>					
Sverre Quale, konsernsjef (til 26.11.2010)	0	2 063 853	18 148	241 058	2 323 059
Nic Nilsen, konstituert konsernsjef (fra 26.11.2010) og adm.dir Oslo Lufthavn AS	0	1 540 897	142 649	208 027	1 891 573
Signe Astrup Arnesen, sikkerhetsdirektør	0	1 185 408	16 059	196 319	1 397 786
Petter Johannessen, økonomi og finansdirektør	0	1 412 831	19 360	284 931	1 717 122
Anders Kirsebom, direktør store lufthavner	0	1 302 416	25 805	166 289	1 494 509
Jon Sjølander, strategidirektør	0	1 299 146	13 232	163 808	1 476 187
Knut Skaar, direktør flysikring	0	1 567 092	22 763	152 295	1 742 151
Margrethe Snekkerbakken, direktør regionale og lokale lufthavner	0	1 376 216	18 205	236 001	1 630 422
<i>Styret:</i>					
Ola Mørkved Rinnan, styrets leder (fra 23.06.2010)	173 250	0	0	0	173 250
Inge K. Hansen, styrets leder (til 23.06.2010)	173 250	0	0	0	173 250
Kristin Vangdal, nestleder	210 000	0	0	0	210 000
Dag Hårstad, styremedlem	173 000	0	0	0	173 000
Petter Jansen, styremedlem	173 000	0	0	0	173 000
Marianne Njåstein, styremedlem	173 000	0	0	0	173 000
Oddbjørg A. Starrfelt, styremedlem	173 000	0	0	0	173 000
Christian Berge, ansattvalgt styremedlem	173 000				173 000
Ingrid Synnøve Brendryen, ansattvalgt styremedlem	173 000				173 000
Helge Løbergslid, ansattvalgt styremedlem	173 000				173 000
Torunn Sneltvedt, ansattvalgt styremedlem	173 000				173 000
Samlet godtgjørelse	1 940 500	11 747 859	276 222	1 648 729	15 613 309

Det foreligger ingen forpliktelser til å gi medlemmer av konsernledelsen eller styret særskilt vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforholdet eller vervet, ut over det som fremgår nedenfor. Det foreligger heller ingen avtaler om bonus, overskuddsdeling eller aksjebasert avlønning. Det er ikke gitt lån eller stilt sikkerhet for medlemmer av konsernledelsen, styret eller andre valgte selskapsorganer. Konsernledelsen har ikke motatt godtgjørelser eller økonomiske fordeler fra andre foretak i samme konsern, enn det som er vist over. Det er ikke gitt tilleggsgodtgjørelse for spesielle tjenester utenfor de normale funksjoner for en leder, se nedenfor.

FASTSETTELSE AV LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATT I AVINOR KONSERNET

Styret i Avinor AS har utarbeidet en erklæring knyttet til fastsettelsen av lønn og annen godtgjørelse til daglig leder og andre ledende ansatte i Avinor konsernet i samsvar med §8 i vedtektene for selskapet, jf allmennaksjeloven §6-16a. Erklæringen vil bli lagt frem til behandling i selskapets ordinære generalforsamling 2012.

Godtgjørelse til konsernsjef

Et samlet styre fastsetter konsernsjefens godtgjørelse. Godtgjørelsen skal være konkurransedyktig men ikke ledende sammenlignet med tilsvarende selskaper. Konsernsjefens godtgjørelse skal bestå av fast grunnlønn, naturalytelse i form av bilgodtgjørelse, fri avis og tilsvarende, og pensjon. Det ytes ikke godtgjørelse for styreverv i andre selskaper i Avinor-konsernet.

Godtgjørelse til ledende ansatte

Fastsettelse av godtgjørelse til annet ledende personell skjer ved at konsernsjef innstiller på lønn til ledende ansatte som rapporterer til konsernsjef. Et samlet styre skal på denne bakgrunn beslutte lønns pakken. Godtgjørelsen består av fast grunnlønn som fastsettes basert på stillingsinnhold, ansvarsnivå og kompetanse. Lønnen skal være konkurransedyktig, men ikke ledende sammenlignet med tilsvarende selskaper. Det er også aktuelt å gi naturalytelse i form av bilgodtgjørelse, pendlergodtgjørelse, fri avis og tilsvarende. Det ytes ikke godtgjørelse for styreverv i andre selskaper i Avinor-konsernet.

Bonus

Det er ikke etablert bonusordning for konsernsjefen eller konsernledelsen for øvrig.

Pensjon

Konsernsjef og konsernledelsen skal delta i konsernets generelle pensjonsordning. Vilkårene skal være på linje med andre ansattes vilkår i selskapet. Aldersgrense er 70 år mens pensjonsalder som hovedregel er 67 år. Pensjonsgrunnlaget skal ikke overstige 12G. Det kan etableres tilleggspensjon i form av innskuddsbasert pensjon, begrenset oppad til et grunnlag på 30% av fast lønn utover 12G.

Oppsigelse og etterlønn

Konsernsjef og konsernledelsen skal ha oppsigelsestid på tre måneder. Ved oppsigelse kan det avtales etterlønn for inntil 12 måneder. Ved ansettelse i ny stilling eller ved inntekt fra næringsvirksomhet som vedkommende er aktiv eier av, bør sluttvederlaget reduseres med et forholdsmessig beløp beregnet på grunnlag av den nye årsinntekten. Reduksjon kan først skje etter at vanlig oppsigelsestid for stillingen er ute.

Note 25: Andre driftskostnader

Beløp i MNOK

Spesifikasjon	Avinor AS		Avinor konsern	
	2011	2010	2011	2010
Leie lokaler/tomt	89,7	79,7	41,0	39,2
Drift/vedlikehold bygninger	179,3	205,8	376,7	390,1
Reparasjoner, vedlikehold driftsmateriell	256,7	229,7	418,6	395,1
Innleid kontrolltjeneste/security/vakthold	488,6	482,2	771,3	733,5
Meteorologiske tjenester	45,0	40,0	45,0	40,1
Konsulentbistand	115,3	101,2	178,5	126,3
Øvrige eksterne tjenester	253,0	180,4	368,8	284,3
Øvrige driftskostnader	510,4	389,0	663,8	468,2
Sum	1 938,0	1 708,0	2 863,7	2 476,8

Kostnadsførte honorar til revisor eks mva	Avinor AS		Avinor konsern	
	2011	2010	2011	2010
Lovpålagt revisjon	0,6	0,6	0,9	0,9
Andre attestasjonsoppgaver	0,0	0,0	0,0	0,0
Skatterådgivning	0,0	0,0	0,0	0,0
Regnskapsmessig bistand inklusive IFRS	0,2	0,1	0,2	0,1
Sum revisjonshonorar	0,8	0,7	1,1	1,0

Note 26: Resultateffekter – Terminal 2 prosjektet

Beløp i MNOK

Som følge av utbyggingen på Gardermoen (Terminal 2 prosjektet) er resultatregnskapet belastet med ekstra kostnader knyttet til opprettholdelse av normal drift i byggeperioden, samt kostnader knyttet til utrangering av aktiva inkludert økte avskrivninger grunnet revurdering av levetid.

Spesifikasjon	2011	2010
Lønn og andre personalkostnader		
Lønn og andre personalkostnader driftspersonell	24,1	0,0
Sum	24,1	0,0
Av- og nedskrivninger		
Økte avskrivninger som følge av utrangering av deler av terminalen i 2013	91,8	0,0
Sum	91,8	0,0
Andre driftskostnader		
Driftskoordinering	28,7	0,0
Vakthold	7,5	0,0
Mer - bussing	5,5	0,0
Konsulenttjenester	4,8	0,0
Tap ved utrangering eksisterende anlegg	7,8	0,0
Annet	12,5	0,0
Sum	66,8	0,0
Sum totalt	182,7	0,0

Note 27: Verdiendringer og andre tap/gevinster – netto

Beløp i MNOK

Spesifikasjon:	2011	Avinor AS		Avinor konsern	
		2010	2011	2010	2011
Urealiserte verdiendringer (note 10)	-20,0	13,6	-32,1	21,0	
Realiserte verdiendringer kraft	-4,5	12,5	-6,7	21,6	
Valutagevinster/tap (agio/disagio eiendel og gjeld)	0,9	-6,9	3,0	-6,4	
Sum	-23,6	19,2	-35,8	36,2	

Note 28: Finansposter

Beløp i MNOK

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2011	2010	2011	2010
Finansinntekter				
Renteinntekter på kortsiktig bankinnskudd	52,6	39,3	54,4	41,2
Renteinntekter på konserninterne fordringer	75,4	63,5	0,0	0,0
Andel resultat i tilknyttede selskaper (se note 11)	0,0	0,0	0,8	1,0
Mottatt konsernbidrag og utbytte	1 096,4	935,0	0,0	0,0
Sum finansinntekter	1 224,4	1 037,8	55,2	42,2
Finanskostnader				
Rentekostnad lån	86,1	93,4	391,4	386,9
Rentekostnad på konsernintern gjeld	20,9	14,9	0,0	0,0
Rentekostnader annet	36,1	18,6	35,6	18,3
Aktiverte lånekostnader	-33,0	-33,6	-75,7	-36,3
Verdiendring lån	5,8	10,4	5,8	10,4
Tap ved virkelig verdi på finansielle kontrakter (se note 10)				
- rentebytteavtale: kontantstrømsikring, overført fra egenkapital	0,0	0,0	-1,8	-0,7
- rentebytteavtale: sikring av virkelig verdi	-5,1	-10,7	-5,1	-10,8
Sum finanskostnader	110,8	92,9	350,2	367,8
NETTO FINANSINTEKT/-KOSTNAD	1 113,6	944,9	-295,0	-325,5

Note 29: Betingede utfall og usikre forpliktelser

FORSVARET:

Det foreligger en samarbeidsavtale mellom Forsvaret og Avinor med tilhørende lokale avtaler om fordeling av ansvar og utgifter på lufthavner hvor begge parter har aktivitet. Det er ikke gjennomført endelig avregning for regnskapsårene 2005-2009. Løpende a-konto betalinger mellom partene har vært basert på 2004-tall. Forsvaret har i 2009 fremmet et merkrav for perioden 2005-2007. Kravet er etter Avinors oppfatning ikke tilfredsstillende dokumentert og det er således usikkerhet om utgiftene er relevante for Avinors virksomhet. Det er inngått en avtale som gir en uavhengig part i oppdrag å gjennomgå partenes kostnader for perioden 2005-2007 med formål å avgi en sluttrapport som skal konkludere med hvilke av partenes presenterte kostnader som skal inngå i avregningen mellom partene. Forsvaret tok i 2007 initiativ til reforhandling av avtaleverket. Basert på mandat fra Samferdselsdepartementet og Forsvarsdepartementet er det inngått en samarbeidsavtale som ble godkjent av regjeringen i februar 2011, med virkning fra 1.1.2010. Avtalen fastsetter prinsipper for fordeling av investerings- og driftsutgifter mellom partene. Den praktiske gjennomføringen av avtalen, herunder beregning av betalingsstrømmer mellom partene, er ikke gjennomført. Det er derfor usikkerhet knyttet til de totaløkonomiske konsekvenser.

Regjeringsadvokaten har i brev av 11.03.2009 konkludert med at Avinor skal betale Forsvaret vederlag for bruksretten til grunnarealer på Værnes (Trondheim Lufthavn) og Flesland (Bergen Lufthavn). Grunnlaget for vederlaget skal fastsettes ved rettslig skjønn, og det er usikkerhet ved resultatet.

YTRE MILJØ:

Det gjennomføres kartlegging av forurenset grunn på alle Avinors lufthavner. Ved alle brannøvsingsfeltene, både nedlagte og operative, er det påvist forurensning av miljøavgiften PFOS som er et stoff som tidligere har vært tilsatt brannskum. Forurensningsmyndighetene har ikke gitt klare rammebetingelser for hvordan slike forurensinger skal håndteres. Det er også lite kunnskap og erfaring med metoder for håndtering av forurensinger av PFOS. Det er derfor stor usikkerhet forbundet med hvor store kostnadene vil bli for gjennomføring av tiltak. Prosjektet har planlagt å ha oversikt over kostnadene høsten 2012, men det er usikkerhet knyttet til om forurensningsmyndighetene klarer å fastsette rammebetingelser.

KAMPFLYBASE:

Forsvarsdepartementet utreder for tiden valg av base for nye F-35 kampfly. Bodø, Ørland og Evenes, samt kombinasjoner av disse, er aktuelle lokaliseringalternativer. I løpet av mars vil en rapport fra utredningsarbeidet sendes ut på bred høring. Rapporten vil, sammen med innspillene fra høringen og eventuell oppfølgende utredningsarbeid, danne grunnlaget for regjeringens behandling av lokaliseringssaken. Regjeringen vil legge en slik anbefaling fram for Stortinget i løpet av inneværende år. Avinor og Forsvaret har felles drift på en rekke flyplasser, herunder Bodø og Evenes. Forsvarets valg av kampflybase vil ha finansielle konsekvenser for Avinor, både med hensyn til framtidige investeringer i varige driftmidler samt løpende driftskostnader. Avinor avga 9. januar 2012 en høringsuttalelse til Forsvarsdepartementet om saken.

Note 30: Forpliktelser

Beløp i MNOK

Morselskap og konsern har inngått kontrakter per balansedag for investeringer som ikke er medtatt i årsregnskapet. Inngåtte forpliktelser er som følger:

		Avinor AS		Avinor konsern
	2011	2010	2011	2010
Varige driftsmidler	976,5	598,4	2 834,0	641,7
Sum	976,5	598,4	2 834,0	641,7

Note 31: Nærstående parter

Beløp i MNOK

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

Som eier av Avinor AS er staten ved Samferdselsdepartementet (SD) en nærstående part. Avinor konsernet har et langsiktig lån fra Staten. SD har overordnet myndighet knyttet til strukturen på flyplassnettet og luftfartsavgiftene. En eventuell nedleggelse av en lufthavn eller andre vesentlige endringer i lufthavnstrukturen skal forelegges SD. Endelig avgjørelse tas av Stortinget. Takstregulativet som bestemmer satser på luftfartsavgifter skal godkjennes av SD.

KONSERNSELSKAP

Mellomværende med selskap i samme konsern

Avinor AS per 31.12.11	Oslo Lufthavn AS	Oslo lufthavn Eiendom AS	Avinors parkerings-selskap AS	Flesland Eiendom AS	Værnes Eiendom AS	Sola Hotel Eiendom AS	Hell Eiendom AS	Sum
Lån til foretak i samme konsern	1 771,3	0,0	0,0	55,0	60,0	60,0	0,0	1 946,3
Fordringer	431,1	1,5	13,5	1,3	1,2	1,2	0,2	450,1
Sum fordringer	2 202,4	1,5	13,5	56,3	61,2	61,2	0,2	2 396,4
Annen kortsiktig gjeld	522,4	52,9	78,3	74,7	41,6	48,3	0,3	818,4
Sum gjeld	522,4	52,9	78,3	74,7	41,6	48,3	0,3	818,4

Avinor AS per 31.12.10	Oslo Lufthavn AS	Oslo lufthavn Eiendom AS	Avinors parkerings-selskap AS	Flesland Eiendom AS	Værnes Eiendom AS	Sola Hotel Eiendom AS	Hell Eiendom AS	Sum
Lån til foretak i samme konsern	1 371,3	0,0	0,0	55,0	60,0	60,0	0,0	1 546,3
Fordringer	423,7	1,4	20,3	5,4	3,1	2,5	0,0	456,4
Sum fordringer	1 795,0	1,4	20,3	60,4	63,1	62,5	0,0	2 002,7
Annen kortsiktig gjeld	963,6	40,0	30,5	65,2	21,8	1,8	0,0	1 122,8
Sum gjeld	963,6	40,0	30,5	65,2	21,8	1,8	0,0	1 122,8

Ansvarlig lånekapital til Oslo Lufthavn AS utgjør MNOK 1 371,3 per 31.12.2011. Det betales ordinært ikke avdrag på lånet. Renten på lånet fastsettes som gjennomsnittet av 12 måneders NIBOR per 15.02, 15.05, 15.08 og 15.11 hvert år. I tillegg legges en margin på 1,5 prosentpoeng. Ansvarlig lånekapital til Flesland Eiendom AS, Værnes Eiendom AS og Sola Hotel Eiendom AS utgjør henholdsvis MNOK 55, MNOK 60 og MNOK 60 per 31.12.2011. Det betales ordinært ikke avdrag på lånene. Renten på lånene er fastsatt til Norges Banks foliorente per 31.12 året før det angjeldende året. Det er belastet en festeavgift på MNOK 382,2 mellom Avinor AS og Oslo Lufthavn AS.

ERKLÆRING FRA STYRET OG DAGLIG LEDER

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2011 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettvise bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettvise oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet og konsernet står overfor.

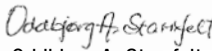
Oslo, 29. mars 2012

Ola Mørkved Rinnan
Styrets leder

Kristin Vangdal
Nestleder

Oddbjørg A. Starrfelt

Ola H. Strand

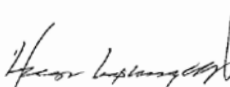
Eli Skrøvset

Dag Hårstad

Christian Berge

Helge Løbergslid

Grete Ovnerud

Heidi Anette Sørum

Dag Falk-Petersen
Konsernsjef

REVISORSBERETNING

Til generalforsamlingen i Avinor AS

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Avinor AS som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, endringer i egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet Avinor AS' finansielle stilling per 31. desember 2011 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

PricewaterhouseCoopers AS, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo
T: 02316, www.pwc.no
Org.no.: 987 009 713 MVA, Medlem av Den norske Revisorforening

REVISORSBERETNING

Revisors beretning - 2011 - Avinor AS, side 2

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsen om foretaksstyring

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og redegjørelsen om foretaksstyring om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon" mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 29. mars 2012
PricewaterhouseCoopers AS

Paal Ødegård
Statsautorisert revisor

(2)

Postadresse: Avinor AS, Postboks 150, 2061 GARDERMOEN
Besøksadresse: Oslo Atrium, Dronning Eufemias gate 6, 0191 OSLO
Telefon: +47 815 30 550, Telefaks: +47 6481 2001, www.avinor.no

